

Observant

INCLUDES
ENGLISH
EDITION

16

Informatie- en opinieblad van de Universiteit Maastricht • Redactieadres: Postbus 616, 6200 MD Maastricht • Jaargang 18, 18 december 1997

De emoties liepen afgelopen dinsdag tijdens de bekendmaking van de verkiezingsuitslag af en toe hoog op (foto Philip Driessen)

Opkomst onder medewerkers is een stuk hoger Studenten tonen weinig belangstelling voor verkiezingen

De belangstelling onder studenten voor de eerste verkiezingen onder de MUB aan de Universiteit Maastricht was verre van overweldigend. Bij economie toog slechts zestien procent naar de stembus, bij gezondheidswetenschappen een kleine tweëntwintig procent.

Het wetenschappelijk personeel (WP) ziet meer heil in de nieuwe MUB-raden, zo bleek afgelopen dinsdag tijdens de officiële bekendmaking van de verkiezingsuitslagen. Het opkomstpercentage lag bij iedere raad rond de vijftig procent of hoger. Met als absolute topper de wetenschappelijke staf van psychologie: daar kwam iedereen stemmen, honderd procent dus. Goede tweede was cultuur- en wetenschapsstudies met meer dan tachtig procent uitgebrachte stemmen. De belangstelling onder het ondersteunend en beheerspersoneel (OBP) schommelde tussen de veertig (geneeskunde) en zeventig procent (cultuur- en wetenschapsstudies).

De eerste overduidelijke zucht van teleurstelling ging afgelopen dinsdag pas echt door het Trefcentrum (goed gevuld met aanhangers der studentenpartijen Nsem, Dope, Rechtstreeks, Ouranos en een

handjevol medewerkers) toen het opkomstpercentage onder studenten voor de universiteitsraad bekend werd gemaakt. Niet meer dan 22 procent, terwijl dat de voorgaande jaren altijd rond de veertig procent schommelde. Ook de animo voor de universiteitsraadsverkiezingen onder het ondersteunend en beheerspersoneel liep met ongeveer twintig procent terug naar 38 procent. De zeven zetels die in de universiteitsraad zijn gereserveerd voor de studenten worden verdeeld tussen het wat linkere Nsem (4) en het meer gematigde Dope (3).

Opvallend is de verkiezing van de ex-voorzitter van de Lsvb, Christel Grimbergen. Zij stond als dertiende op de Nsemlijst, fungeerde als lijstduwer en had geen ambitie om terug te keren in de universiteitsraad. De kiezers dachten daar blijkbaar anders over en brachten honderdvijftien stemmen op haar uit waardoor zij een kwart van de kiesdeler haalde en steeg naar een derde plaats op de lijst. Grimbergen liet dinsdag echter meteen weten dat ze haar zetel zal afstaan. Hoogstwaarschijnlijk neemt de Belgische student Frank Eckelmans haar plaats in. Hij wordt daarmee de tweede buitenlander in een van de Maastrichtse raden. De Duitse studente Maral Manouquian is

rechtstreeks gekozen in de faculteitsraad van economie.

Niet alleen Grimbergen, maar ook twee leden van het OBP, Els Rhijnsburger en Paul Lemmens, en het WP-lid dr. Machted Roede bemachtigden via voorkeurstemmen een plaats in de universiteitsraad. Roede zal, ondanks dat ze in eerste instantie op een onverkiesbare plaats op de *Lijst van faculteiten* stond, haar zetel hoogstwaarschijnlijk in gaan nemen. De OBP-ers zullen hun plaats afstaan aan mensen hoger op de lijst. In totaal zijn zeven kandidaten via voorkeurstemmen

in een van de raden gekozen.

Zes zetels (twee OBP-economie, één WP-economie, één WP-rechten, twee studenten algemene wetenschappen) zijn wegens gebrek aan kandidaten niet opgevuld. Verder werd er vier keer (studenten cws, WP-geneeskunde, OBP-psychologie, dienstraad algemene diensten) niet gestemd omdat het aantal zetels overeenkwam met het aantal belangstellenden.

Riki Janssen

(Zie pagina 13 voor uitslag verkiezingen)

Meer dan 9000 studenten

Afgelopen september begonnen 2750 studenten aan hun eerste jaar in Maastricht. Dat zijn er bijna 450 meer dan vorig jaar, zo blijkt uit de 1 decembertelling 1997. In totaal heeft de Universiteit Maastricht op dit moment negenduizend studenten onder haar hoede.

Opvallend is dat meer dan de helft van de ingeschreven studenten (54 procent) vrouw is. Bij gezondheidswetenschappen, milieugezondheidskunde, cultuur- en wetenschapsstudies en psychologie ligt dat percentage nog veel hoger: tussen de

vijfenzestig en vijfenzeventig procent.

Verder groeit het aantal reguliere studenten met een buitenlands paspoort razendsnel. Liepen er vorig studiejaar nog een dikke vijfhonderd rond, nu zijn dat er al driehonderd meer (831) en maken de buitenlanders 9,2 procent van de hele studentenpopulatie uit.

De stijging van het aantal eerstejaars is te danken aan bijna alle faculteiten. Slechts drie opleidingen (econometrie, kennis-technologie en fiscale economie) zagen de instroom afnemen. (RJ)

De komende twee weken verschijnt er geen Observant. Het eerstvolgende nummer komt op 8 januari uit. De redactie wenst iedereen prettige feestdagen en een voorspoedig 1998.

3

Keuzevrijheid studenten economie wordt beperkt

5-7

De smulpaap, de afgetrainde, de onderzoekster en de volgelingen van Montignac over lekker, veel en vet eten met Kerst

9-12

English edition: all about rich and poor students

18

Afzien op muziek

20

De drie wijzen en een Nederlander

Faculteit presenteert plannen om onderwijs ingrijpend te veranderen

Minder onderwijsuren bij economie en bedrijfskunde

Grotere blokken, minder contacturen en minder mogelijkheden voor studenten om zelf te kiezen welke vakken ze volgen. De opleidingen binnen de economische faculteit gaan de komende jaren flink op de schop. Dat is althans het voorstel van een commissie die in opdracht van het faculteitsbestuur zocht naar mogelijkheden om de diepgang binnen het onderwijs te vergroten en tegelijkertijd docenten te ontlasten.

De veranderingen hebben vooral betrekking op de periode na de propedeuse. De acht tweedejaars blokken worden teruggebracht tot vier. In elk blok zit een hoofdvak en een hulpvak die geïntegreerd worden aangeboden en die gezamenlijk worden getoetst. Zo wordt het vak kwantita-

tieve methoden opgesplitst waarna de afzonderlijke onderdelen worden ondergebracht bij de verschillende hoofdvakken. Het derde en vierde jaar worden ingedeeld in semesters. In het eerste half jaar volgen studenten verplicht de kernvakken die bij een bepaalde afstudeerrichting horen. Het daarop volgende half jaar zijn ze bezig met hun specialisatie (major). In het vierde jaar kunnen ze zich daarin verder verdiepen of nog een tweede specialisatie volgen (minor). Niet alle minors staan voor iedereen open. Om dieper op de stof in te kunnen gaan, zijn sommige alleen toegankelijk voor studenten met bepaalde major. Het laatste half jaar is voor de scriptie en twee keuzeblokken. Het aantal keuzeblokken (vorig jaar nog 181) wordt drastisch teruggebracht. Dat is erg prettig voor het bureau onderwijs dat grote moeite heeft om roosters en tentamens goed op elkaar af te stemmen. Door

het verlengen van de blokken, ontstaat volgens de commissie de mogelijkheid om problemen beter uit te diepen. Dat laatste wordt ook bereikt door een meer projectmatige manier van werken (action learning). De voorstellen, die begin deze week voor commentaar naar de vakgroepen zijn gestuurd, zijn opgesteld door een commissie onder leiding van dr. T. Jansen, portefeuillehouder onderwijs. In zekere zin zijn ze een antwoord op de kritiek die de visitatiecommissie vorig jaar rond deze tijd leverde. Maar ze moeten ook de concurrentiepositie van Maastricht versterken en de werkdruk van de docenten verminderen. In verschillende vakgroepen is de staf op dit moment meer dan helft van de tijd kwijt aan onderwijs. Die werkdruk wordt vooral verlicht door het terugbrengen van het aantal contacturen. Na de propedeuse zullen dat er niet meer dan acht per week zijn. Op dat punt komen de

plannen duidelijk niet tegemoet aan de kritiek van de visitatiecommissie. Die vond twaalf uren al aan de lage kant. Maar als de faculteit voor *action learning* kiest, zullen studenten tijdens de overblijvende uren voldoende gestimuleerd worden om zelf aan de slag te gaan, verwacht de commissie. Bovendien meent ze dat groepen tussentijds zonder tutor bijeen kunnen komen en meer gebruik kunnen maken van informatietechnologie (bijvoorbeeld elektronische blokboeken). De plannen worden de komende maanden binnen de faculteit besproken. Als ze de eindstreep halen, zal het nog zeker tot september 1999 duren voordat de eerste gevolgen ervan zichtbaar worden. De faculteit heeft volgens de commissie ongeveer anderhalf jaar nodig om de veranderingen voor te bereiden.

Jan Buevink

Meer slachtoffers prestatiebeurs en tempobeurs

Bijna zeventien procent van de Maastrichtse studenten heeft vorig studiejaar niet het vereiste aantal studiepunten gehaald. Zij kijken nu tegen een rentedragende lening aan. Hoewel nog niet alle gegevens zijn verwerkt en het percentage nog wat kan zakken, is nu al duidelijk dat de prestatie- of temponorm in het studiejaar 96/97 voor meer mensen een struikelblok was dan in 95/96. Toen zat uiteindelijk een kleine veertien procent onder de studievoortgangsnorm. De stijging is vooral te wijten aan de groei van het aantal slachtoffers onder de psychologen (nu 29 procent), milieugezondheidkundigen (nu 10 procent) en economen (nu 21 procent). De medici (4 procent) hebben net als voorheen het minste last van de maatregelen van minister Ritzen.

Alle studenten vallen op dit moment of onder het tempobeurs- of onder het prestatiebeursregime. Wie in september 1996 of later aan zijn studie begon, heeft te maken met de prestatiebeurs. Die moet het eerste jaar minimaal 21 punten halen, anders wordt de rentedragende lening niet omgezet in een gift. Na het eerste jaar heeft de student vervolgens even rust. Pas zes jaar na het begin van de studie staat de volgende ijkdatum voor de studievoortgang gepland. Heeft de persoon in kwestie zijn bul binnen, dan wordt zijn hele rentedragende lening (basisbeurs en aanvullende beurs) kwijtgescholden. Zo niet, dan zit de inmiddels zeven-dejaars met een forse lening opgescheept.

Wie zich voor 1996 inschreef, heeft te maken met de tempobeurs en moet ieder jaar minimaal 21 punten halen. Lukt dat niet, dan verandert de gift (basisbeurs en aanvullende beurs) in een rentedragende lening. (RJ)

GAK: bursalen zijn werknemers

Bursalen worden ten onrechte behandeld als studenten, want ze verrichten wel degelijk arbeid. De universiteit moet ze daarom behandelen als werknemer. Dat zegt het GAK in Leiden. De uitspraak kan landelijke gevolgen hebben.

Het GAK keek op verzoek van twintig promovendi of de Leidse universiteit verplicht is 'premies voor haar bursalen te betalen. In het bursalenstelsel is een promovendus niet in dienst van de universiteit, maar krijgt hij als student een beurs van zo'n 2500 gulden bruto per maand. De universiteit behandelt een bursaal ook als een student, en dus niet als een werknemer voor wie de universiteit sociale premies moet afdragen. De Leidse bursalen protesteren daartegen. Volgens hen worden bursalen in de praktijk hetzelfde behandeld als werknemers.

Het GAK geeft hen gelijk. Bursalen verrichten arbeid en worden door de universiteit ook als werknemer aangesproken. Het GAK wijst op het contract dat een bursaal afsluit met zijn universiteit. Ook worden over zaken als het aantal vrije dagen en auteursrecht afspraken gemaakt. De nieuwe uitspraak van het GAK legt een bom onder het bursalenstelsel. De Leidse universiteit is bang dat zij alsnog premies moet afdragen, bericht het universiteitsblad *Mare*. Maar ook voor andere universiteiten met bursalen (zoals de Universiteit van Amsterdam, Tilburg en Utrecht) hangt een flinke claim boven het hoofd. (HOP)

Jan Buevink

Omvang universitair onderzoek krimpt weer met drie procent

Het universitaire onderzoek in Nederland blijft krimpen. Sinds het topjaar 1993 is de omvang al met 700 mensjaar of vijf procent gedaald. Meer dan de helft van die daling vond vorig jaar plaats. Sluipende bezuinigingen van minister Ritzen zijn volgens de universiteiten de oorzaak.

"Officieel wordt er niet bezuinigd", zegt een woordvoerder van de vereniging van universiteiten (VSNU). "Maar door kleine ingrepen gaat er toch elk jaar zo'n twee procent van ons budget af; dat gaat aantikken." Het verbaast de VSNU niet dat dit ook doorwerkt in de geregistreerde onderzoeksinzet van universiteiten. In 1996 is die met 2,8 procent gedaald. De sterkste afname vertoont de 'eerste geldstroom', de basisfinanciering die universiteiten van de minister krijgen. Deze kromp met 4,4 procent. Van de universiteiten kregen Eindhoven, Twente plus Utrecht, Groningen en Amsterdam (UvA) zware klappen. Voor de UvA was het al het vierde achtereenvolgende jaar waarin het onderzoek fors moest inkrimpen. Sinds 1992 is de onderzoekscapaciteit daar al met een vijfde

	totaal WP	(+/-)	WP 1e geldstr.	(+/-)	WP 3e geldstr.	(+/-)
Leiden	1580	(- 6)	896	(- 5)	369	(-24)
Utrecht	1865	(-140)	998	(-113)	492	(-13)
Groningen	1416	(-105)	816	(-31)	289	(-51)
Rotterdam	847	(+ 0)	471	(-40)	287	(+41)
Maastricht	526	(- 4)	341	(-12)	152	(+ 9)
A'dam UvA	1577	(- 85)	855	(-53)	384	(-32)
A'dam VU	984	(+ 3)	551	(0)	252	(- 4)
Nijmegen	1164	(+ 77)	577	(-19)	354	(+86)
Tilburg	397	(+ 5)	294	(- 4)	75	(- 2)
Delft	1435	(- 49)	881	(-46)	348	(- 2)
Eindhoven	640	(- 61)	390	(-23)	166	(-30)
Twente	677	(- 34)	268	(- 8)	206	(-28)
Wageningen	916	(+ 20)	363	(-12)	427	(+22)
Heerlen OU	38	(- 7)	35	(- 6)	2	(- 1)
Totaal	14060	(-398)	7835	(-262)	3793	(-31)

*Nijmeegse cijfers derde geldstroom waren in '95 een jaar 100 lager, verder heel constant rond 350.

afgenomen. Enkele universiteiten wisten hun onderzoek uit te breiden. Dat gold vooral voor de landbouw-universiteit die in vier jaar bijna twintig procent groei vertoonde. Die toename is volledig te danken aan het geld dat Wageningen aan projectsubsidies en

contractonderzoek binnenhaalt. Deze twee geldstromen vormen daar al zestig procent van het totale onderzoek.

Van een duidelijke afname in wetenschappelijke 'productie' is landelijk nog geen sprake. Alleen de UvA valt op met een gestage daling. Rotter-

dam heeft het aantal publicaties in vier jaar juist sterk opgevoerd, van 3000 tot 4200 artikelen per jaar. Geteld per onderzoeker is de Erasmus Universiteit nu de productiefste van het land. De Rotterdammers schrijven per man per jaar gemiddeld vijf wetenschappelijke artikelen. Bij andere universiteiten schommelt dit cijfer tussen 2,5 (Delft) en 4,4 (Tilburg). Die verschillen hebben wel deels te maken met de uiteenlopende 'publicatiecultuur' per vakgebied. Zo blijken juristen, economen en medici per jaar de meeste artikelen te publiceren. En juist die drie vakgebieden zijn de kern van de Rotterdamse universiteit.

Overigens is aan de scherpe daling van het aantal nieuwe promovendi voorlopig een einde gekomen. Bij de universiteiten nam de instroom van *aio's* en beurspromovendi zelfs fors toe, van in totaal 1179 naar 1303. Dit stijging werd teniet gedaan doordat de landelijke organisatie NWO zijn geld veel meer aan al gepromoveerden gaat besteden. Het aantal door NWO betaalde *aio's* daalde in een jaar tijd met eenderde, tot 333.

HOP, Frank Steenkamp

CWS stopt mastersopleiding in het reguliere onderwijs

Vier jaar studeren, levert straks twee titels op

De faculteit cultuurwetenschappen is van plan om haar mastersopleiding onder te brengen in het laatste jaar van de reguliere doctoraalstudie. Studenten die hier aan meedoen, mogen zich na vier jaar studie niet alleen doctorandus in de cultuurwetenschappen noemen, maar ook nog eens *master of arts in studies on society, science and technology*.

Sinds 1992 verzorgt de faculteit samen met elf andere Europese universiteiten het post-doctorale studies on

society, science and technology (ESST). De ongeveer tien studenten die zich jaarlijks in Maastricht aanmelden, krijgen hier eerst een half jaar theorie, waarna ze naar een andere universiteit vertrekken voor hun specialisatie. Omgekeerd komen studenten van andere universiteiten zich in Maastricht specialiseren. Maar de toekomst van de mastersopleiding staat op het spel door de maatregel van minister Ritzen om de studiefinanciering terug te brengen van vijf naar vier jaar. Tot nu toe konden studenten hun vijfde jaar gebruiken om het ESST-programma te volgen. Die mogelijkheid vervalt en dat betekent een flinke strop omdat de tien studenten die zich jaarlijks melden maar net voldoende zijn

om de opleiding te kunnen verzorgen. Het onderbrengen van ESST in het reguliere curriculum vereist wel enige aanpassingen, maar lijkt geen al te grote problemen op te leveren. Het programma omvat alle studieonderdelen die in het vierde jaar van CWS opgenomen zijn: scriptie, stage. Wel zullen studenten die de ESST-variant willen volgen, aan aanvullende voorwaarden moeten voldoen zoals een verblijf van een half jaar in het buitenland. Het openstellen van het ESST-programma voor vierdejaars betekent volgens portefeuillehouder internationalisering dr. J. van Dijk geen inflatie van de masterstitel. Een aantal van de buitenlandse universiteiten

die aan het programma meedoen, verzorgen doctoraalopleidingen die ook niet langer dan drie jaar duren. Het voorstel werd woensdag voor het eerst besproken in de faculteitsraad, waar het op brede steun kon rekenen. Een nadere uitwerking wil het bestuur nog voor de zomer presenteren. Daardoor zal de gecombineerde opleiding op zijn vroegst in het najaar van 1999 van start kunnen gaan.

Jan Buevink

De redactie behoudt zich het recht voor om brieven in te korten of niet te plaatsen. Brieven zonder vermelding van naam en telefoonnummer worden niet geplaatst

Voortgangstoets

Professor Louis Boon houdt in zijn column een pleidooi voor de VGT en zegt dat het ooit bedoeld was om toetsgericht studeren tegen te gaan. Boon stelt voorts dat men bij een goede VGT helemaal geen bloктоetsen meer nodig zou hebben. Hierbij wordt er kennelijk van uitgegaan dat toetsgericht studeren ongewenst is. Dit is echter beslist niet zo. Bloктоetsgericht studeren leidt tot gewenst studiegedrag, want herhaling is een essentiële stap in de verwerking van leerstof. Zonder de dwang van de bloктоets zullen er weinig studenten zijn die de stof na elk blok intensief herhalen. Vaak wordt ook aangevoerd dat de kennis van een toets snel wegzakt. Dit zou zo zijn wanneer de leerstof losstaande stof is. Omdat in het PGO, in tegenstelling tot traditioneel onderwijs, de stof multidisciplinair wordt aangeboden, zal het herhalen van een blok tot meer verdieping en integratie leiden dan een op zichzelf staand stuk leerstof.

Met de bloктоets kunnen niet alleen het studiegedrag, maar ook studieresultaten van een jaargroep of een individuele student worden geëvalueerd. Specifieke hiaten kunnen snel worden opgespoord. Omdat de volgorde van blokken niet willekeurig is, verschaft een reeks bloктоetsen informatie over de studievorderingen van een cohort, maar ook van een individuele student.

Kortom, ik wil de stelling van Boon om draaien door te stellen dat met goede bloктоetsen de VGT overbodig is.

Harm Kuipers, vakgroep BW

Gezondheidswetenschappen op de vingers getikt Vakgroep wordt weer capaciteitsgroep

Het college van bestuur staat het gebruik van de benaming 'vakgroepen' niet meer toe. In plaats daarvan dient voortaan, net als vroeger bij deze universiteit gebruikelijk was, de naam 'capaciteitsgroepen' gebruikt te worden. In het buitenlands verkeer zal de term 'department' worden gebruikt.

De faculteit der gezondheidswetenschappen had in haar nieuwe faculteitsreglement gewoon de term vakgroepen gebruikt. Het college zal een dergelijk reglement niet goedkeuren, zo is aangekondigd. Volgens de secretaris van het college, mr.

J. Gerards, is, nu de wet niet meer over vakgroepen rept, vooral op aandringen van de medische faculteit gekozen voor het begrip capaciteitsgroep. Andere faculteiten stelden zich neutraal op. Van GW was niet bekend dat het aan de huidige benaming vast wil houden, zegt Gerards. Overigens wijst hij erop dat elders al andere betitelingen worden gebezigd, zoals 'professionele basiseenheid'. Ook op een ander punt trekt het college de touwtjes strakker aan. In het nieuwe reglement van GW (de faculteit is de eerste met een uitgewerkt voorstel) wordt de procedure beschreven bij de benoeming van een decaan en andere faculteitsbestuursleden. GW wilde daarvoor door de faculteitsraad een benoemingsadviescommissie in laten stellen die een voordracht op zou maken. Vervolgens zou er dan overleg worden gevoerd met

het college van bestuur, dat de decaan en de rest van het faculteitsbestuur dient te benoemen. De raad van GW had in een eerdere bespreking van de MUB aangedrongen op een substantiële invloed bij de benoeming van het bestuur. Maar, zo meldde GW-decaan Maarse dinsdag in de raad, deze paragraaf zal door een veto van het college worden getroffen. Het college staat erop bij bestuursbenoemingen de regie volledig in eigen hand te houden en zal dus zelf een commissie samenstellen en ook zorgen dat er een college lid in zit. Overigens betreft het hier een eigen invulling van de wettelijke bepalingen door het college; de wet schrijft alleen voor dat het college benoemt en dat het de faculteitsraad vertrouwelijk hoort.

Wammes Bo

Studenten bestookt met nieuw glossy blad

Het wemelt van de uitgeverijen die de student hebben ontdekt. Is het niet met een aparte studentenbijlage, dan wel met een speciale *studentensite* op Internet. Ook Intermediair voegt zich nu in de strijd: in januari start het weekblad met het glossy *Starters magazine*.

Glossy, bruisend en diepgaand moet het nieuwe blad worden. Daarmee wordt het tijdschrift een grote concurrent voor het in oktober gelanceerde tweewekelijkse studentenblad Oriëntatienieuws, uitgegeven door de Perscombinatie, dat ook onder meer Volkskrant en Trouw uitgeeft. "Ons blad onderscheidt zich, doordat het redactioneel beter verzorgd is", beweert Intermediair-hoofdredacteur B. Rogmans. "Bovendien behandelen wij iedere maand een thema." Doelgroep van *Intermediair Starters Magazine* zijn studenten in de afstudeerfase en mensen die maximaal een jaar geleden zijn afgestudeerd. "Want", zegt Rogmans, "die hebben nu veel vragen over het vinden van een baan. En hoe ze zich moeten gedragen in een bedrijf. Wij in-

formeren de studenten over de dingen die ze moeten weten, voordat ze aan het werk gaan."

Angst of er wel genoeg abonnees zullen komen, heeft Intermediair niet. In samenwerking met de universiteiten en de hogescholen kunnen laatstejaarsstudenten gratis een Intermediair Jaarboek krijgen. In hun bestand hebben ze nu 50.000 studenten en pas afgestudeerden. De wervingsmethode is identiek aan die van concurrent Oriëntatienieuws, die zelf een even groot adressenbestand zegt te hebben.

Is Intermediair niet gewoon wakker geschud door Oriëntatienieuws? Volgens Rogmans niet. Al drie jaar liep Intermediair met de gedachte rond om een studentenblad uit te geven. "Voor ons is het geen hype om aandacht aan studenten te geven. Dat deden we altijd al", legt de hoofdredacteur uit. "Maar we wilden niet meer eens in de zoveel tijd een studentenbijlage produceren. We vinden dat ook een student maandelijks recht heeft op het nieuws dat hem het meest interesseert."

Al eerder opende Intermediair een studentensite op internet. Bij die gelegenheid onthulde projectleider B. Wiggers

dat het allemaal bij het beleid van het tijdschrift hoort. "We willen vooral laten zien dat Intermediair de partij is voor het begeleiden van je hele loopbaan."

HOP, Imad el Kaka

Veertig miljoen voor bèta en techniek

De ministers Wijers (economische zaken) en Ritzen trekken een bedrag van veertig miljoen gulden uit om studies op het gebied van bèta en techniek aantrekkelijker te maken. Het bedrijfsleven moet daar wel met eenzelfde bedrag over de brug komen. Daarover hebben zij afspraken gemaakt met de universiteiten (verenigd in de VSNU) en het verzamelde beroeps onderwijs (HBO-raad, BVE-raad en COLO). (HOP)

Columbo's opsporingsmethode

Het gaat slecht met de criminaliteit. Nu zou het unfair zijn om dit geheel toe te schrijven aan de Nederlandse advocaten. Het probleem zit dieper. De parlementaire enquêtecommissie onder leiding van Van Traa heeft overtuigend aangetoond dat het Nederlandse opsporingsapparaat aan alle kanten de plank mis slaat. Criminelen worden omgekocht, politiefunctionarissen rommelen maar was aan, kroongetuigen worden misbruikt om hun maatjes te naaien. Het wordt hoog tijd dat de huidige bromsnorren weer eens te rade gaan bij hun geestelijke vaders. Wat dat betreft is er gelukkig weer hoop. Want na een lange afwezigheid is hij eindelijk weer terug op de Nederlandse televisie. Vooralsnog alleen op TV 10, dus niet voor iedereen zichtbaar, maar toch: Nederland kan weer kennis nemen van de onvolprezen opsporingsmethodes van detective Columbo, de vleesgeworden vrees van elke crimineel. Columbo heeft zo zijn eigen manier om met criminelen samen te werken, zelfs met de meest beduchte moordenaars. Geen deals, geen omkoperij, geen geld, gewoon samen aan de slag. Waarbij je het als moordenaar overigens niet makkelijk hebt. Want koud heb je je moord tot een goed einde gebracht, of je wordt plotseling gebombardeerd tot het hulpje van Columbo en van alle kanten bestookt met 'just some questions, sir, nothing to worry about'. En makkelijk zijn ze niet, de vragen van Columbo. Want wat moet je antwoorden als Columbo je vraagt: 'U bent de moordenaar natuurlijk niet, maar stel dat u hem was, hoe zou u het dan gedaan hebben?' (en ondertussen drukt hij je terloops het moordwapen in de hand). Om nog maar te zwijgen van: 'Hebt u enig idee waarom het slachtoffer 'who, by the way, turns out to be your wife's lover' vermoord zou kunnen

zijn?' (probeer dan maar eens zonder trillende stem uit te leggen dat je geen enkele reden zou kunnen bedenken). Zelfs als je zwetend een acceptabel antwoord uit je mouw hebt kunnen schudden ben je nog lang niet van Columbo af: Want als Columbo eindelijk weggaat en je verrast zijn AHA Erlebnis toevertrouwt ('Of course, that explains it'), kun je er zeker van zijn dat hij lustele seconden later toch weer zijn gezicht om de deur zal steken om bijna verlegen, maar daarom niet minder storend op te merken: 'Excuse me sir, there's just one more thing'. Menig moordenaar kan zijn wanhoop slechts met de grootste moeite inslikken en moet alle krachten verzamelen om er met een onderkoeld glimlachje uit te persen: 'Of course, lieutenant, whatever you want, it's your job.' En zo sluit zich een welhaast onontkoombare paradox: hoe dichtert je aan de zijde van Columbo wordt gedwongen het recht te doen zegenieren, des te dichtert nadert je eigen ondergang. En wordt het je allemaal even te veel, dan is Columbo niet te beroerd om je geruststellend een hart onder de riem te steken: 'Maak je geen zorgen hoor, uiteindelijk vinden we de moordenaar altijd... altijd.' Het is triest dat de Columbo-methode zo in de vergetelheid is geraakt. Want zijn opsporingsmethodes zijn niet alleen feilloos, ze zijn ook in tal van situaties toepasbaar, zelfs ver buiten de detectivebranche: in de rechtszaal waar een officier probeert een crimineel verdacht te maken, op de sofa waar een psychiater zijn patiënt van zijn onbewuste afhelpt, ja zelfs in een uitgemergeld huwelijk waarin vrouwen al lang heeft plaatsgemaakt voor achterdocht. Geen leugen die er levend van af komt.

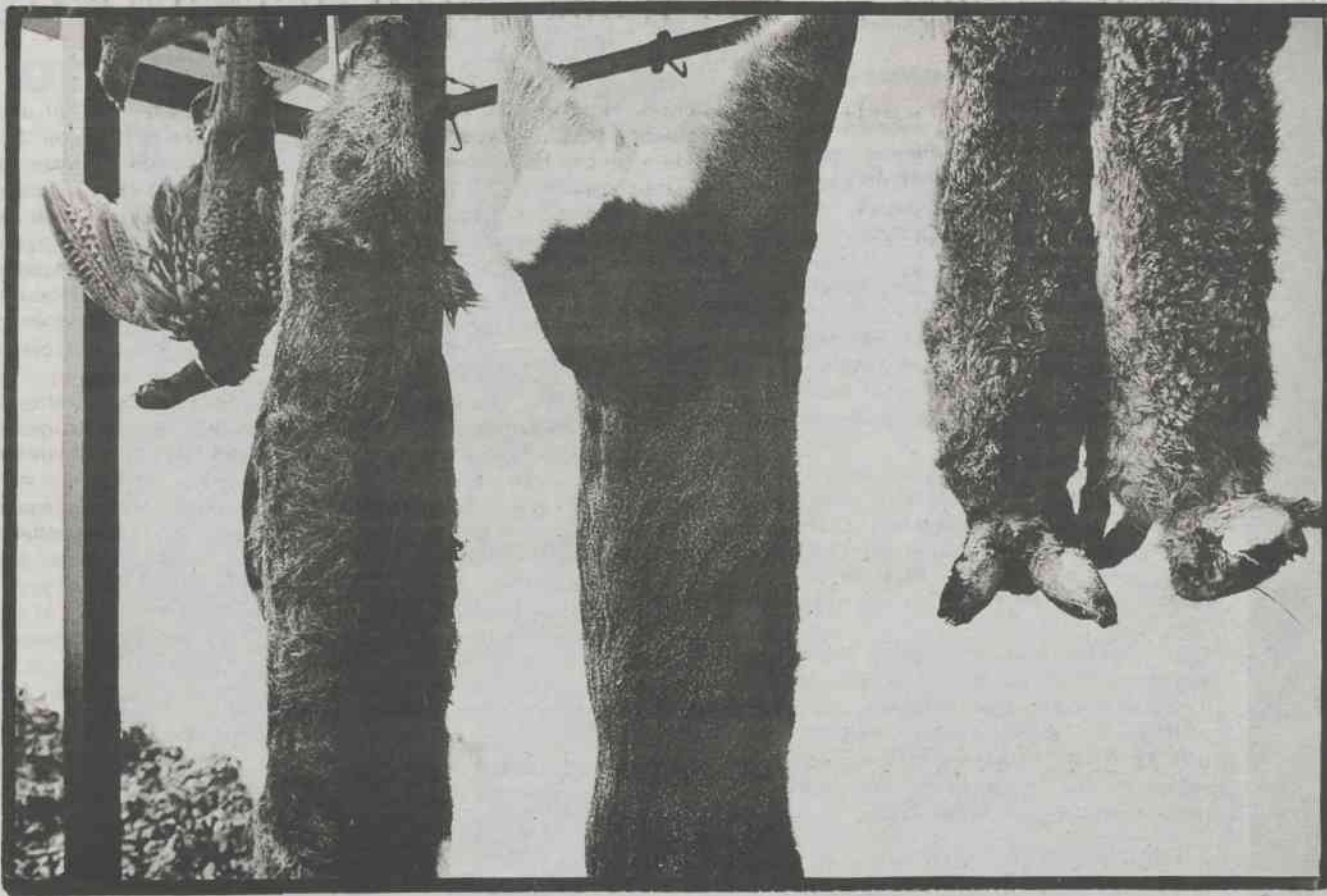
Dus wie ooit nog eens vermoedt dat zijn partner een minnaar heeft, vraagt niet paniekerig 'Is er een ander?' om vervolgens in slaap te worden gesust met: 'Natuurlijk niet, schatje, hoe kun je dat nu denken?' Nee, dan is het tijd voor de enige echte Columbo-vraag: 'Lieveling, natuurlijk ben je nog nooit vreemdgegaan, maar stel dat je dat wel had gedaan, met wie zou dat dan zijn geweest?' Het antwoord zal vanzelfspreken. Niet het obligate 'geen idee', maar de stilte die eraan vooraf gaat. Zo'n pijnlijke, net iets te lange stilte, waarvan Columbo en jij weten dat hij alleen maar afkomstig kan zijn van iemand die niet alleen zijn antwoord aan het overdenken is, maar ook hoe hij daarmee de waarheid kan verbullen.

Ruud van den Berg, studentpsycholoog

'Zuurkool met vette sju, ja dat is mijn menu'

Het succes van een Franse dieetgoeroe

Verantwoord kerstmenu volgens Montignac

Kerst, dat is eten en drinken, of je nu wel of niet tussendoor naar de nachtmis gaat. Een kerstverhaal over eten kan bijna niet om het verschijnsel Montignac heen. Al is de 'methode Montignac', een combinatie van dieetvoorschriften met het doel af te vallen, misschien over zijn hoogtepunt heen, toch blijft de geest naaijen. Ook in Maastricht, zelfs aan de UM. Al is het maar omdat er nog steeds novicen rondlopen en slechts weinigen zich walgend hebben afgekeerd. Sommigen houden het erop dat 'het toch wel gezond is' als je de Franse rimram eraf laat, anderen verklaren verheugd 'dat je gewoon mag blijven drinken'. Observant vroeg vijf Montignac-ers naar het hoe en waarom van hun dieet. Een smulpaap en een superlijner laten voorts het achterste van hun tong zien. Een kerstverhaal over een regime dat uiteindelijk toch niet helpt, volgens een onderzoekster. Geen mosterd na de maaltijd.

tekst Agnes Sommer, foto's Philip Driessen

De Maastrichtse Montignac-ers

Met de Franse slag

René Verspeek, directeur van de faculteit der economische wetenschappen: vijf kilo afgevallen in twee weken tijd. Nu min of meer stabiel op 76 à 77 kilo. Fase II, parttime. Opgehouden met bier drinken. "Wel wijn natuurlijk." Twee boeken in huis. Gebruikt het receptenboek. "Het andere met de Franse slag gelezen." Of de theorie juist is interesseert hem niet. Geen Montignac-producten in huis. Wel jam zonder suiker, chocola van een spe-

ciaal merk, (verkrijgbaar bij Albert Heijn) en volkoren pasta. "Ben er van overtuigd dat het duurder is." Moeilijkste onderdeel: "Een lekker stokbroodje met kaas laten staan." Gaat niet zo ver dat hij op feestjes de zalm van de toost pulkt, slaat de champagne toch al over. Visite kan toevallig een Montignac-maaltijd voorgezet krijgen. "We letten er niet op." Geen vrienden aan Montignac verloren, evenmin erbij gekregen. "Maar het is wel een goed gespreksonderwerp."

De theorie van Montignac:

Volgens Montignac bestaan er 'goede' en 'slechte' koolhydraten. Goede koolhydraten hebben een zogenaamde lage glycemische index, dat wil zeggen dat na het eten van dit soort koolhydraten het bloedsuikergehalte minder stijgt dan na consumptie van slechte koolhydraten. Een hoog bloedsuikergehalte leidt tot verhoging van de hoeveelheid insuline in het bloed, en teveel insuline stimuleert de opbouw van vet. Goede koolhydraten zitten onder meer in volkorenproducten, peulvruchten, melkproducten. Bier, suiker, aardappelen, witbrood bevatten slechte koolhydraten. Dan zijn er nog vetten (slechte en goede) en vezels (altijd goed). De methode Montignac omvat twee fasen. De eerste fase is bedoeld om af te vallen, maar zonder al te veel honger of moeite. Natuurlijk worden wel beper-

kingen aan de inname opgelegd, maar die liggen meer in de combinaties van etenswaren dan in de soort of hoeveelheid.

In de tweede fase is de Montignac-er als het ware geherprogrammeerd en doet vanzelf wat goed voor hem (haar ook, maar op de tweede plaats) is. Het regime is wat minder streng, maar dient wel levenslang volgehouden te worden. In het kort de belangrijkste voorschriften:

1. Calorieën tellen heeft geen zin.
2. Koolhydraten nooit in combinatie met vetten eten.
3. Altijd veel groente (vezels) eten. Liefhebbers van kaas, vis, spek, room en eieren zullen minder moeite met Montignac hebben dan degenen die vooral op marsen, vlaaien, bier en patat met draaien.

Afvallen gaat het best met de ziekte van Pfeiffer

Willy de Koning, verroosteraar faculteit der economische wetenschappen: nog niet afgevallen. Weigert gewicht te onthullen. Streeft naar 58 kilo. "Ik ben nog in de oriënterende fase."

Heeft drie boeken in huis, waarvan twee gelezen. Denkt niet dat de theorie juist is. "Enigszins niet. Ik combineer het met wat ik weet, dan kom je er wel."

Doet het met wijn. "Maar niet in Montignacs hoeveelheden. Ik geloof dat hij een halve liter per dag voorschrijft." Heeft wel Montignac-artikelen in huis, maar niet van Montignac. "De Lindt chocola, vruchtenbeleg van de natuurwinkel, doodgewone appelstroop. Zelf maak ik kwark met bieslook voor op brood." Is niet duurder uit: "Je bespaart op koek en snoep en chips."

"Soms heb ik bij het idee al geen zin: je moet plannen, kopen, koken. Dan denk ik: dan maar een snee brood met kaas." Moeilijkste: "Geen koekjes meer bij de koffie."

Ze zou willen dat ze sterk genoeg was om wel de ganzelever, maar niet de toost op te eten. Drinkt minder, en zet gasten gerust een Montignac-maal voor. Het is haar derde dieet, na Een leven lang fit en De slank vijfdaagse.

"Echt afvallen is me éénmaal gelukt, met de ziekte van Pfeiffer. Kan ik aanbevelen."

(lees verder op pagina 6)

Wie kiest voor politiek?

De afgelopen maanden zijn de kandidatenlijsten van de politieke partijen voor de Kamerverkiezingen van volgend jaar gepubliceerd. Wat daarbij opvalt, is dat er zoveel mensen uit de ambtenarij, het onderwijs, de journalistiek en de cultuur in zitten. Veel uit overheid en semi-overheid dus en heel weinig uit het bedrijfsleven. Dat is niet nieuw, maar evenals in vorige jaren wordt die constatering met teleurstelling begroet. Maar is het eigenlijk wel zo teleurstellend?

Laten we eerst eens zien hoe het komt, waarbij ik denk dat een paar factoren doorslaggevend zijn. Daarbij hoort niet eens zozeer het feit dat je in het bedrijfsleven je baan kwijt bent als je overstapt, terwijl de overheid een terugkeergarantie geeft. Ik vermoed dat een financieel argument belangrijker is. Tenminste, ik hoor altijd dat diegenen die die overstap vanuit het bedrijfsleven naar de politiek maken, een flinke financiële aderlating ondergaan. Dat betekent dat er ongetwijfeld velen zijn die dat er niet voor over hebben.

Maar belangrijker lijkt mij het feit dat het waarschijnlijk om een verschillend slag mensen gaat. Diegenen die al werken binnen de (semi-)overheid, laten alleen al daardoor zien dat de publieke zaak hen ter harte gaat; ik denk dat voor hen de overstap van hun werk naar de politiek daarom veel kleiner is. Bovendien zou het me niet verbazen als het kenmerkende onderscheid tussen bedrijfsleven en overheid ook hier een wezenlijke rol speelt. Hoe je het ook wendt of keert: in het bedrijfsleven gaat het uiteindelijk om één ding: het verkopen van een product of een dienst op een manier die winst genereert. Want zonder winst geen bedrijf. Bij de overheid werkt dat anders: daar gaat het niet om winst, maar om het vervullen van een taak, een taak die bovendien lang niet altijd heel helder is gedefinieerd. Dat laatste is niet zo leuk, maar wel verklaarbaar: er is immers niet één baas die de doeleinden precies vaststelt, nee, we doen dat met z'n allen in een democratisch proces. En dat betekent dat je compromissen moet sluiten, dat nu eens de één, dan weer de ander wint - met niet altijd even heldere doelstellingen als resultaat.

Ik kan mij goed voorstellen dat je, wanneer je in je werk gewend bent aan heldere, en vaak niet zo ingewikkelde doelen, je weinig op hebt met zoiets onhelders als de politiek. Kortom, ik vind het niet zo gek, dat er niet zoveel mensen uit het bedrijfsleven zijn, die de overstap maken. En als ze het wel doen, dan hebben ze vaak juist moeite met dat gebrek aan helderheid. Kijk maar naar Wijers, die zo'n bloedhekel heeft aan wat hij 'de kleine politiek' noemt. Intussen weet ik heel goed dat ik de zaak overdrijf. Je hoeft, zoals ik hierboven deed, de verschillen tussen overheid en bedrijfsleven niet op scherp te stellen. Een mooi, nou ja, mooi was het niet, maar wel inzichtelijk, voorbeeld konden we afgelopen week lezen over de clash binnen de top van Philips, waar Boonstra en Maljers Timmer de bons gaven op een manier die bij een bedrijf als Philips niet voor mogelijk houdt: als kleine jongens durfden ze Timmer het slechte nieuws niet te vertellen.

Ik zie het helemaal voor me. Wie zoiets over de politiek zou vertellen, zou onmiddellijk geloofd zijn; maar wie dit over het bedrijfsleven vertelt

...
Zo zie je maar weer. Soms lijken politiek en bedrijfsleven toch op elkaar. Hoe dat komt? Het zijn allemaal net mensen.

Job Cohen

Geen frites, geen mars en geen bier

1

Een leven lang opletten

José Nijhuis, secretaresse bureau onderwijs, faculteit der geneeskunde: acht kilo afgevallen in drie maanden. "Inmiddels zijn er weer een paar bij. Vakantie in Frankrijk." Kon niet van de croissants afblijven.

"Ik heb al z'n leven al moeten tellen hoeveel ik eet. En met Montignac hoef ik eindelijk eens niet op te letten. En het is gezond."

Fase II, full time. "Dan mag je zondigen, hè. Ik hou wel van een lekkere stampot. Maar dan moet je de dag erna je fase I doen."

Het gezin doet niet mee. "Ze eten geen volkorenmacaroni, en zilvervliesrijst zijn ze ook niet gek op."

Heeft twee boeken in huis: "Het vrouwendeel en een kookboek. Ja, eerst goed gelezen. Dat moet je echt doen. En het laten bezinken voor je gaat beginnen."

Kan zich wel wat bij de theorie voorstellen. "Het werkt in ieder geval."

Met wijn. "Tegenwoordig mag het ook in fase I."

Heeft niet altijd Montignac-artikelen in huis. "Op de beurs *Huis & Sfeer* heb ik wat gekocht. Bosbessenazijn, kruiden en pasta. Maar het is duur."

Het moeilijkst zijn de koolhydratenmaaltijden. "Ik ben een vleeseter."

Het eerste jaar hield ze zich strikt aan de richtlijnen. "Voor anderen deed ik zalm op toostjes, zelf nam ik zonder toost. Het ziet niet uit, maar dat geeft niet."

Heeft al van alles op dieetgebied geprobeerd. "Brooddieet, afvallen via het Groene Kruis."

Tijd voor een rector die gewoon bier drinkt

Job Cohen, rector magnificus: tien kilo afgevallen in vier maanden. Nu opgehouden en weer tweeënhalf kilo aangekomen. "Ik vind het wel mooi zo." Kwam erbij via echtgenote, die de oude slager tegenkwam: Willie Willemsse. "Die begon erover. Ik geloof zelfs dat hij cursussen gaf. Later kwam Rob Oudkerk er-

mee: 'Hoor eens, dit kan helemaal niet, maar het werkt wel.'"

Cohen is nu in Fase III (post-Montignac), maar was voorheen fulltimer.

Heeft twee boeken in huis, waarvan één gelezen. Geen idee of de theorie klopt.

"Maar als je nagaat wat hij verder zegt: geen suiker, geen aardappel, geen bier, geen jenever. Als je dat volgt schiet je al een eind op."

Met wijn. "Nauwelijks nog bier, minder hard liquor."

Geen Montignac-spul in huis. "Nee zeg, veel te duur, belachelijk." Wel vruchtenprakt van de bio-boer. Montignac heeft hem niets gekost. "Ik ben er op vooruit gegaan."

Lekker? "Ja hoor. Volkorenrijst is hartstikke lekker met allerlei groentes er dwars doorheen. Mijn echtgenote is wel van de kwark, maar ik niet. Ik heb er geen hap kwark meer om gegeten." Maar de gehaktbal mist hij wel. En het broodje kaas, 's morgens.

Geen vrienden verloren, maar niet iedereen was even verheugd met de nieuwe lijn. "De kinderen kloegen. Ander eten zo nu en dan, en niet genoeg." Karl Dittrich kloeg ook. "Karl riep dat het godverdomme tijd wordt dat er weer een rector komt die gewoon bier drinkt."

Een boterham met kwark op de kamer

Theo van Boven, hoogleraar internationaal en Europees recht: zes kilo afgevallen in drie weken, van 98 tot 92 kilo. "En daar komt nog bij dat ik in de weekends in het buitenland was. Dan zit je in hotels en restaurants en dan kan je je niet altijd aan de regels houden."

Echtgenote begon ermee. "Zij besloot en ik heb me erbij aangesloten."

Van Boven is in fase I, "als ik hier ben fulltime, in het weekend parttime". Hij heeft drie werken van Montignac in huis, maar niet één gelezen. "Dat laat ik over aan mijn vrouw. Die vertelt mij wat het geheim is. Zij is er erg druk mee, want die avondmaaltijden worden volgens recept bereid. Ze staat nu veel langer in de keuken." Hij denkt wel dat de theorie klopt: "Om twee redenen: het is effectief en ik voel me er goed bij."

Wijn? "Met. Ik laat nu m'n sterke drank staan, daar moet wel iets tegenover staan."

Ook Van Boven vindt de Montignac-spullen "grote geldklopperij", maar eet wel soortgelijke zaken. Hij is aan Montignac niet meer geld kwijt dan anders. "Ik placht goed te eten en te drinken en ik denk niet dat we daar nu meer aan uitgeven. Maar dat betreft het huishoudgeld van mijn echtgenote. Ik heb haar nog niet horen klagen."

Hij vindt het eten "redelijk". "Wat dan vetmaaltijden heet, is wel lekker. Maar dat koolhydratenvoer...moooooh... Mijn vrouw doet haar best om het redelijk smakelijk te maken."

"Aanvankelijk vond ik het 't moeilijkst om de jenever te laten staan. Ik was er niet aan verslaafd, maar het was een gewoonte. Als ik thuis kwam liep ik naar de koelkast. De wijn komt alleen op tafel bij het eten. En dan probeer je de fles ook niet leeg te maken. Ik heb er zelfs een nieuw attribuut bij: zo'n pompje." Staat bekend als het bejaardenpompje: zuigt de lucht uit de fles, zodat de wijn goed blijft.

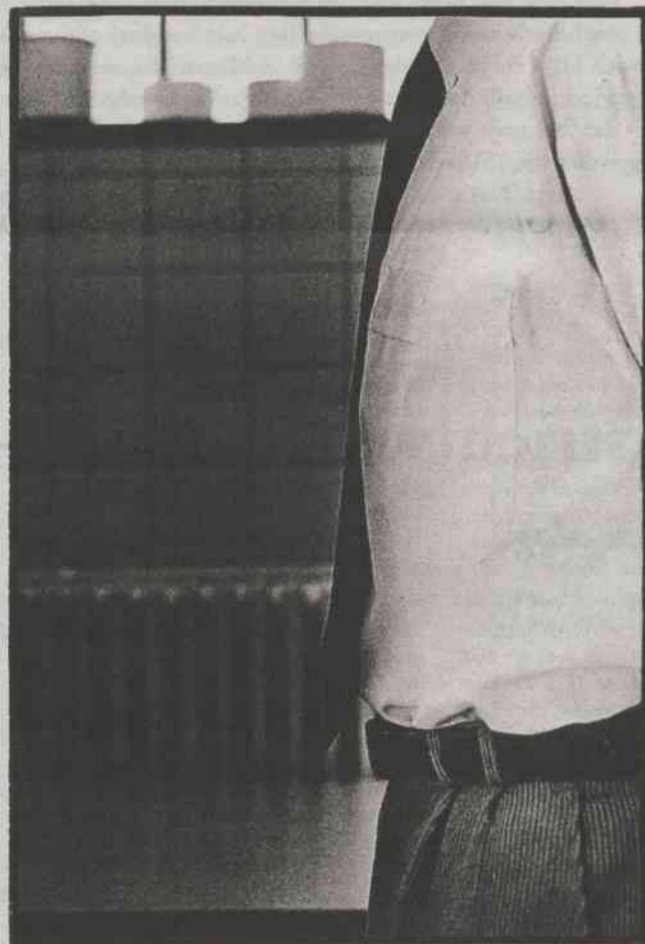
Als de kinderen met de kerst komen, krijgen ze een Montignac-kerstdiner.

Vrienden heeft hij (nog) niet aan Montignac verloren, maar het sociale leven is er wel enigszins minder op geworden. "Vroeger kwam je nog wel eens collega's tegen met de lunch. Samen eten komt er nu niet van. Ik eet mijn boterhammetje met kwark en radijsjes hier op mijn kamer op."

2

Montignac: "De ervaring leert dat het nog steeds gemakkelijker is goede resultaten te behalen bij mannen dan bij vrouwen, behalve misschien bij de zeer angstige mannen"

3

Kerstprijsvraag

Kent u de buiken? De bezitters ervan komen allen op deze pagina's aan het woord. Welke buik hoort bij wie?

Vul onderstaand lijstje in en stuur het op naar:
Observant
Keizer Karelplein 10
6211 TC Maastricht
U kunt uw oplossing ook mailen naar:
A.Sommer@Obs.Unimaas.NL
Onder de goede inzendingen wordt een Observant Montignac verrassingspakket verloot.

1.
2.
3.
4.
5.

Onderzoekster drs. Wilrike Pasman: Vroeg of laat zit iedereen weer op zijn oude gewicht

Het probleem is niet het afslanken, maar het op gewicht blijven, zo weet iedereen die zich wel eens aan een dieetje gewaagd heeft. Een deprimerende negentig procent van de lijners zit na kortere of iets langere tijd weer op het oude gewicht. Montignac lijkt geen uitzondering op deze regel te bieden.

Wilrike Pasman werkte als aio aan de vakgroep humane biologie. Ze onderzocht drie verschillende pogingen om op gewicht te blijven na een dieet. Ze hoopt hierop in februari aan de Universiteit Maastricht te promoveren.

De eerste groep van eenendertig vrouwen kreeg na twee maanden dieet dagelijks extra vezels te eten. De redenering was dat voedingsvezels het hongergevoel onderdrukken, dus de proefpersonen zouden 'vanzelf' minder gaan eten en hun (lage) gewicht handhaven.

Helaas. Na veertien maanden werd geen verschil gevonden tussen de groep die vezels had gegeten en de controlegroep die dat niet had gedaan. Beide groepen waren alweer bijna op hun oude gewicht terug. "Als ik nog een paar maanden later had gemeten, had het hele gewicht er weer aangezeten", aldus de onderzoekster.

De tweede proef draaide om het lange termijn effect van een combinatie van stoffen. De proefpersonen kregen - na hun dieet - een mengsel van koolhydraten, voedingsvezel, cafeïne en chroom. Consumptie hiervan zou moeten leiden tot minder eten (vezels en koolhydraten)

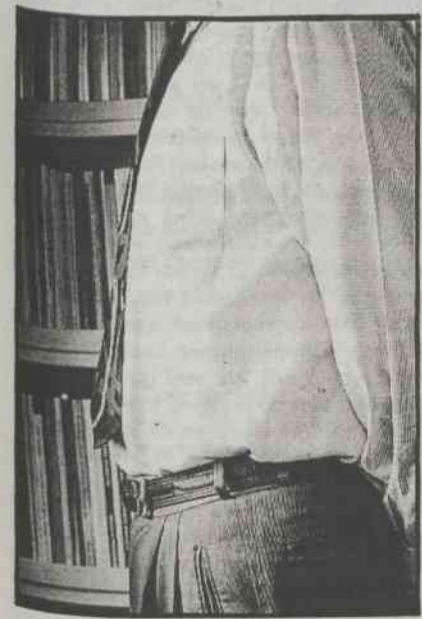
en meer energiegebruik (cafeïne). En dus tot handhaving van het lagere gewicht. Het mocht niet zo zijn. Na zestien maanden had deze groep weer vijftien procent van het gewicht terug.

Tenslotte onderzocht Pasman het effect van training op het gewicht. Vijftien ongetrainde dikke mannen werden op een dieet gezet, gecombineerd met een trainingsprogramma. Na vier maanden bleef de helft doorfietsen, terwijl de andere helft het wat rustiger aan deed. Resultaat: degenen die doorgingen met trainen waren na zestien maanden iets minder aangekomen dan de mannen die minder fietsten. Om precies te zijn: de fietsers hadden drieënvijftig procent van hun verloren vet terug, en de non-fietzers een deprimerende drieënzeventig.

Pasman wijst er op dat haar onderzoek de 'natuurlijke situatie' benadert. "In de eerste vier maanden zie ik de proefpersonen heel vaak. Maar als ik ze na tien maanden meet, hebben ze niet meer in de gaten dat ze met een proef bezig zijn. En dan is het dus helemaal fout gegaan." Net als het in werkelijkheid altijd weer misloopt, is haar conclusie.

Ze heeft wel tips voor lijners: geen rigoureuze dieet, want "het lichaam reageert daar op door het beter vasthouden van stoffen." Je komt dus extra snel weer aan, zodra je de teugels even laat vieren. En Montignac vindt ze onzin: "Je kunt alleen afvallen als je minder eet of meer beweegt of beide. Maar niet als je onbeperkt vet mag eten."

Ongelovige mr. Jos Gerards: Spectaculair afvallen zonder Montignac

met het tellen van calorieën. Ook niet met het eten van aardappels. En hij drinkt minder. "Maar ik gun mezelf best nog wel een glaasje." Nadenkend: "Ik heb er eigenlijk nooit bij stilgestaan waarom je bepaalde dingen laat en andere niet."

Voor het werk moet hij vaak buitenshuis eten. "Ook qua calorieën is dit een zware baan." Hij maakt er geen straf van. Eet dan gerust wild en sauzen. "Dat is lekker. Volgens mij is dat mijn geheim. Belangrijk is dat je je zo nu en dan iets gunt dat niet goed is."

Maar is dat ook niet het geheim van Montignac? "Ik geloof niet in diëten", zegt Gerards stellig. "Wel in de werking ervan, maar niet in de duur. Montignac sprak mij niet tot de verbeelding. In de consumentengids werd zijn methode als matig aangemerkt."

En het bewegen? "Ik heb altijd veel gefietst en gelopen. Toen ik nog overgewicht had minder, omdat het niet meer ging. Dat gewicht zeul je mee een helling over." Hij sport nu drie tot vier keer per week. Naar huis, sportkleden aan en lopen. Fietsen doet hij samen met vrienden en collega's. "Je moet wel discipline hebben, maar je wordt natuurlijk beloond. Je voelt je beter, fitter. Complimentjes zijn wel leuk, maar daar doe ik het niet voor."

Gerards heeft nieuwe pakken aan moeten schaffen. Wat dacht je, afvallen is een kostbare aangelegenheid." De oude bevaart hij. "Ik garandeer niet dat ik zo blijf." Zelfkennis, gebaseerd op ervaring. Hij is één keer eerder op een dergelijke spectaculaire wijze afgevallen. Met het brooddieet. "Maar het zat er snel weer aan. Ik heb toch de neiging om te veel en te zoet en te slecht te eten."

Kerst diner: "Zal waarschijnlijk wild worden en een voorgerecht met vis. En als nagerecht tartuffo."

Twintig kilo ben ik kwijt, in een half jaar. Het was 92. Het is nu 72", verklapt Jos Gerards, secretaris van de universiteit. Iedereen praat erover. En Gerards is niet te beroerd om mee te praten. "Het is heel simpel: minder gegeten, meer aan beweging gedaan. Géén dieet, géén Montignac." Om te beginnen heeft hij het snoepen afgezworen. Die één à twee marsen per dag komen er niet meer in. "En al dat gebak hier, minstens eenmaal per week." Het kost wel moeite. "Thuis, die graai in het trommeltje, hè." De oplossing: trommeltje de deur uit.

"En beter koken, bewuster. Gezonder: veel groente. Vroeger lag het accent op vlees, worstjes. Maar braadworst kun je vervangen door andere dingen. Nu eten we veel vis." Hij houdt zich niet bezig

Smulpaap prof. Hans Philipssen: "Ik word regelmatig misbruikt"

"Ik moet bekennen dat ik vorig jaar zomer een paar weken Montignac heb gedaan. Dat beviel prima, maar ik behoort niet tot de mensen die dat vol kunnen houden", zucht college van bestuurslid Hans Philipssen.

Vier weken Montignac resulteerde in vier kilo minder dan de gebruikelijke negentig-of-daaromtrent. "Nee, ik vind het

geen onzin. Maar één aspect staat me tegen: dat alles wat met eten te maken heeft zo neurotiserend in het kader van afvallen wordt gezien. Eten is toch een beschaafde en culturele gewoonte, maar het wordt zo eenzijdig in het aspect van gezondheid geplaatst."

"Een van de redenen waarom ik er nooit fanatiek in zal zijn is dat heel veel dingen gewoon lekker zijn en als je die uitbant, zit je verkeerd. Maar in de grond van de zaak sporen mijn opvattingen met die van Montignac: ten eerste niet tellen. En ten tweede schrijft hij toch een dieet voor dat wel goed is."

Philipssen is niet iemand die doelbewust dichtslibt. "Ik heb wel diëten geprobeerd, maar ik ben er absoluut niet door geobsedeerd. Mijn vader leeft nog en die ziet er net zo uit als ik. Het is natuurlijk evident dat overgewicht gezondheidsrisico's met zich meebrengt. Maar er zijn andere dingen die ook gevaarlijk zijn. En het is hoogst onwaarschijnlijk dat het op mijn leeftijd nog zin heeft om je eetgewoontes te veranderen. Ik ben niet bang voor een hartinfarct; ik ben niet tobberig aangelegd. Mijn specialisatie is hoesten en proesten. Dat heb ik met mijn grootvader gemeen."

"Ik vind niet dat ik ongezond leef, al zal ik nooit zeggen dat ik de vla niet hoeft. Je zult mij niet gauw betrappen op het kopen van zoet. Ik ga me wel eens te buiten aan kaas, of vis. Vooral vette vis. Als ik in een Scandinavisch land ben en ik krijg vis voor mijn ontbijt, dan laad ik mijn bord vol." Een gevoel van gêne bij het vergelijken van zijn eigen bord met dat van een ander is hem vreemd. Integendeel. "Ik behoort tot de mensen die regelmatig misbruikt worden om de laatste restjes nog toe te schuiven."

"Eten is plezierig, ontspanning, gezelligheid. Reve beweerde dan wel dat je het beste achter een gordijn van een krant kunt eten, maar daar ben ik het niet mee eens."

5

Montignac:
"Bekijk de dampende aardappel op het bord van uw buurman dus met de grootste minachting"

De student-onderzoekers: Maastricht montignact volop mee

Advertenties in de Trompetter en het azM-bulletin leverden honderden reacties op: Maastricht Montignact volop. Of zou morgen willen beginnen. "Veel mensen vroegen wanneer we zouden beginnen. Of: 'Mijn man moet afvallen en dat moet hij maar bij jullie doen.'" Dat was de bedoeling niet. Het ging om een onderzoek naar het hoe en waarom van Montignac, opgezet door twee studenten diëtetic.

Marjolein van Aken kijkt naar de glycemische index, de goede en slechte koolhydraten en andere elementen van de theorie. Ze vergelijkt de lijsten van Montignac met de uitkomsten van onderzoek op dat gebied. Haar voorlopige conclusie luidt dat het verschil tussen witbrood en volkoren brood niet zo duidelijk is als Montignac ons wil doen geloven. "Volgens andere lijsten hebben ze dezelfde glycemische index. En dat geldt ook voor witte rijst en zilvervriestrijst." Dat onderdeel lijkt dus onzin. Het hoofd diëtetic aan het azM en bege-

leidster van het project is ook niet kapot van de rest van de theorie. "Er verdwijnt vet in zijn theorie. Maar niet volgens de normale verbranding. Hoe mensen afvallen kan niet met zijn theorie verklaard worden." Ze heeft wel een suggestie hoe het dan wel gebeurt: "Onze theorie is dat je minder eet en daarom afvalt."

Tineke van der Stelt onderzoekt de praktijk van het montignac-en. Ze heeft twintig mensen geselecteerd die nog moeten beginnen, twintig die in fase I verkeren en twintig uit fase II. Het is niet gelukt twintig mensen te vinden die zijn gestopt. "Ze doen aan Montignac om de belofte van zoveel eten als je wilt, geen calorieën tellen en een fitter gevoel", legt Geerlings uit. Als redenen om te stoppen noemt ze: "Men vindt het te duur, vanwege feestjes en feestdagen in deze tijd van het jaar en omdat het gewenste gewicht is bereikt."

Maar het montignac-en is nog lang niet op zijn retour, denken de onderzoeksters. "Het basisboek staat nog steeds nummer één op de lijst. Het ligt bij elke boekhandel op tafel, met nog vele Montignac-receptenboeken. En iedereen begint in januari weer met lijnen."

"I'm not funny, I'm just being rude"

De rechtenfaculteit achter het British Museum is met stip het lelijkste gebouw van onze universiteit. Aan de avondse jaren zeventig flat is sinds de voltooiing niks meer gedaan: de verwarming giert zo hard dat je de colleges soms nauwelijks verstaat, maar blijft lauw aanvoelen. Verf bladdert al jaren van de muren. De collegezaal in de kelder van het gebouw is slechts te bereiken via een parkeergarage en een groezelige achterdeur. De andere zit zo hoog, dat zelfs de lift er niet naar toe gaat. Toch is de conciërge zuinig op zijn domein: je mag het gebouw slechts binnen op vertoon van je ID-kaart. Bezoekers moeten beneden in de hal wachten op een gescheurd nep-leren bankje naast de telefoon. Instortingsgevaar??

Wij, de rechtenstudenten, delen het gebouw met de afdelingen keramiek en textiel. Die studenten zijn gemakkelijk van ons te onderscheiden. Ze dragen stoffige overalls en hebben in de lift meestal een grote kar bij zich waar het gips vanaf druipet. De rechtenstudenten zien er doorgaans trendy uit. Veel zwarte kleren, T-shirtje met korte mouwen en blote buiken. Brrr. Dag en nacht hebben ze hun *mobile* (draagbare telefoon) bij zich. Je zou maar eens op college zitten en niemand kan je bereiken!

De mensa op onze faculteit is prima. 's Middags eet ik er patat met bonen in tomatensaus, shepherd's pie of een sandwich. Wil je er een pilsje of een fag (sigaret) bij, dan kun je naar het faculteitscafé, waar het blauw staat van de rook. Van maandagmorgen tot vrijdagavond elf uur wordt er vrolijk getapt. Dat is weer eens iets anders dan de koffiekelder van de Maastrichtse rechtenfaculteit. Ze hebben hier ook onderwijsgroepen, al moeten ze het zonder de zevensprong stellen. In de meeste groepen worden van tevoren opgegeven vragen behandeld. Een enkele tutor probeert nog probleemgestuurd te werken, zoals bij Criminal Justice (criminologie). Die tutor kondigde bij zijn eerste college aan, dat elke onderwijsgroep door twee studenten geleid zou worden. Hijzelf zou daarbij slechts een sturende rol vervullen. Twee maanden later weten we inmiddels dat hij toch het allerliefst naar zichzelf luistert. Voor de onderwijsgroep blijft zo nog maar een half uurtje over. Dan houden twee studenten een soort minicollage en zit het er weer op. We kijken in die twee uur verdacht veel op de klok. Ondanks dat de secondewijzer op en neer wipt, is het daarop trouwens het hele jaar al half zeven.

Opwekkender zijn de interactieve colleges International Trade Law (internationaal handelsrecht) op vrijdag. Zodra iemand het waagt te gapen, opent Leo Darcy (tutor) de deur naar de parkeergarage voor wat frisse lucht. De blote buiken klagen het eerst. Tijdens zijn colleges loopt deze grappige ler continu op en neer, gaat half over de tafel liggen, hangt aan zijn spreekgestoelte of gooit per ongeluk zijn lege flesje water naar de eerste rij. Vraagt iemand zich hardop af of hij gek is, antwoordt hij uitgelaten: 'Ik voel me zo vrij, zonder mijn dwangbuis'. Ierse humor? Volgens hemzelf niet: 'I'm not funny, I'm just being rude'.

Leo Darcy houdt er ook van om ons vragen te stellen:

- Hebben we iemand uit Holland in de zaal?
- Eentje maar?
- Ken je Rotterdam?
- Ja?
- Waar is het beroemd om?
- juist, de haven.
- En waar is die beroemd om?

Links Ariane, rechts Jarinde (foto Philip Driessen)

- Weet je dat niet?
- Om de olie!
- Dat wist je niet?
- Oh, toch.
- En wat voor weer is het in Rotterdam?
- Fout, het regent altijd.

En zo belandt hij bij de casus: een stel pakken brinta was verregend in de Rotterdamse haven. Ik voel mij haast verantwoordelijk. Gelukkig heeft hij goed door, dat buitenlandse studenten soms onbekend zijn met de Engelse rechtstermen. Regelmatig onderbreekt hij zijn college met: Snappen jullie het? Wie wil dit de buitenlanders even uitleggen? Is er iemand die dit uit kan spreken? Een Chinees meisje brabbelt iets onverstaanbaars en het college gaat weer verder.

Natuurlijk probeert ook hier iedereen onder de onderwijsgroep van vijf tot zes uit te komen. Alleen de smoesjes zijn anders. In Nederland gaat het nog over week- en

Het colablikje van de ultra-orthodoxe joden

plakbiljetten waarop in Jeruzalem complete godsdienstoorlogen worden uitgevochten, te kunnen ontcijferen. Ik zit in de bus en ik lees: 'Vriend (lees: Jitschak Rabin), we missen je', 'Hebron, van onze voorvaders en van ons', 'De Golan hoort bij ons volk' en het optimistische 'Ons Hebron, tot de Messias komt!'. Op een muur staat in rode letters: 'Dood aan de Arabieren.' Drie straten verder heeft iemand zijn wanhoop over Netanjahoe als volgt onder woorden gebracht: 'Waarom, waarom hebben we een meubelverkoper tot onze minister-president gekozen? Voor Bibi de politiek inging had hij een hoge functie bij een groot meubelbedrijf. De ergste zin die ik tot nu toe in Jeruzalem gelezen heb luidde: 'We moeten alle Arabieren ophangen, hun kinderen het eerst.' Soms is het verbale geweld dat in deze stad overal zichtbaar is best vermoeiend. Omer, een van mijn linkse vrienden, belde op om me uit te nodigen om voor een avondje naar Tel Aviv te gaan. 'Maar jij houdt helemaal niet van Tel Aviv', zei ik een beetje verbaasd. 'Weet ik, maar ik wil wel weer eens even in een stad zijn waar mensen gewoon namen van popgroepen op de muren schrijven.'

Als er zoiets als herfst bestaat in Jeruzalem is het mij niet opgevallen. Vorige week dinsdag werd ik wakker en toen bleek het opeens winter te zijn. Vier manieren om dat vast te stellen: het had 's nachts voor het eerst in bijna vier maanden geregend, het was koud, in de stad zag ik dat alle soldaten op de pleinen en de kruispunten hun winteruniformen droegen, en de orthodoxe joden hadden plastic zakken om hun zwarte hoeden gebonden om die tegen meer water van boven te beschermen.

Ik weet dat in Holland winter ook Kerstmis betekent en ik weet ook dat het bijna zover is, maar er is hier niets dat mij daaraan herinnert. Vrienden sturen mij

Voor ik naar Israël kwam dacht ik altijd dat de grootste conflicten in Jeruzalem die tussen de Palestijnen en de joden waren. Als dat zo is dan blijkt dat niet. De ongeregelde heden waarin stenengooiers de Palestijnse jongeren door Israëlische soldaten met rubberkogels en traangas worden bestookt spelen in de bezette gebieden, niet in Jeruzalem. Als er hier met stenen wordt gegooid, gebeurt dat door ultra-orthodoxe joden die maar moeilijk kunnen begrijpen dat sommige van hun stadgenoten wel op de heilige sjabat auto willen rijden. Of willen fietsen. Zelf heb ik al eens een colablikje naar mijn hoofd gekregen omdat ik op zaterdag langs (dus niet door) de extreem religieuze wijk Me'ah Sje'ariem reed. De man die naar mij gooide had niet door dat ik, als niet-joodse, zelfs volgens zijn eigen hoogst intolerante interpretatie van de joodse wet op sjabat mag doen en laten wat ik wil.

In het begin was ik verrast dat de ergste scheldwoorden van de gemiddelde student hier voor de *dossier*, de orthodoxen, en niet voor de Palestijnen zijn bestemd. Maar ik begrijp het steeds beter. Een voorbeeld. Bijna elke zaterdag hoor ik op het nieuws hoe er weer ruzies en vechtpartijen in de Bar-Ilanstraat zijn geweest. De Bar-Ilan is een van de belangrijkste verkeersaders van Jeruzalem en loopt jammernoege deels langs een religieuze buurt. Na veel gedoe en veel ellende heeft de regering in een belachelijk compromis besloten de straat op gebiedstijden af te sluiten. Maar ook als de straat officieel open mag zijn, zijn er problemen. Drie weken geleden werd een echtpaar, dat op een toegestane tijd door de Bar-Ilan reed, uit hun auto getrokken en in elkaar geslagen. De vrouw was vijf maanden zwanger.

De reacties van mijn Israëlische vrienden waren verschillend. 'Kijk jij maar uit met je fiets, Ariane. Als je verdwaalt en in de Bar-Ilan terecht komt, krijg je wel meer dan een colablikje over je heen.' Een ander vond het minder grappig. 'Horen die idioten soms ook bij mijn volk? Als dat zo is, heb ik het wel gezien. Laat Arafat die Palestijnse staat maar uitroepen. Als het hier zo door gaat, word ik zijn eerste inwoner.'

Ariane Hendriks

Bericht uit het buitenland

Observant biedt iedere maand onderdak aan twee correspondenten: de studente rechten Jarinde Temminck Tuinstra en de studente cultuur- en wetenschapstudies Ariane Hendriks. De eerste studeert tot Kerstmis aan de University of Westminster in London, de tweede verblijft dit academisch jaar aan de Hebrew University of Jeruzalem. Zij houden ons op de hoogte van hun wel en wee.

weekendkaarten. Hier is het al snel: "I've got to pick up the little girl from school." Daar was ik nou nooit opgekomen. Er lopen hier trouwens veel jonge vaders en moeders rond. In het begin was ik nog verbaasd als een medestudent me vertelde over de problemen op school van haar negenjarige dochter. Inmiddels knik ik begrijpend als een medestudent me vertontwaardigd toevertrouwt dat de hier waanzinnig populaire Teletubbies-baby-poppen voor Kerst al zijn uitverkocht.

Jarinde Temminck Tuinstra

brieven en e-mails die opmerken dat het wel heel bijzonder moet zijn, Kerstmis in Jeruzalem. De enige reden waarom het bijzonder zou zijn, is dat er hier van Kerstmis niets, maar dan ook helemaal niets te merken is. Het meest kerstachtige dat ik tot nu toe heb gezien is EEN zielige plastic kerstboom in een souvenirwinkel in het Armeens-christelijke deel van de Oude Stad. Op 25 december heb ik trouwens ook gewoon les.

Op deze enigszins verwarrende toestand na -bij gebrek aan Kerstmis als ijkpunt is mijn hele tijdsbesef in chaos beland- begint wonen in Jeruzalem steeds normaler te worden. Soms heb ik zelfs het idee dat ik iets meekrijg van wat er in deze stad allemaal aan de hand is. Dat komt vooral omdat mijn Hebreeuws nu goed genoeg is om de bumperstickers, graffiti en aan-

Observant¹⁶

University paper of the University Maastricht • Address: P.O. box 616, 6200 MD Maastricht • Volume 18, December 18, 1997

Not on Page Six last month

Fine for Economics. Economics is planning to hand out fines of five thousand guilders in the future for departments who fail to correct their exam papers on time. The Faculty Board hopes that this measure will result in all exam results being available within three weeks. Only when it concerns an overall exam, tutors may take one week longer.

Too few assistants. The number of applicants applying for the post of research assistant at the University of Maastricht has dropped dramatically. Interest in Health Science and Medicine seems to have decreased by half. At the Law Faculty two projects recently had to be postponed because of lack of suitable candidates.

New dean. Prof. Dr. Hans Maarse, senior lecturer of Policy Science, will be Dean of the Faculty of Health Science again. Maarse has been in this position since 1995 and has signed up for another three years.

More senior lecturers. The Faculty of Health Science wishes to create five new places for senior lecturers. At this moment, the number of positions for senior lecturers is relatively small, according to the faculty.

No prosecution. Senior Urology lecturer R. Janknegt will not be prosecuted for sexual abuse of a former patient. Earlier this year, a 45-year-old woman, with whom Janknegt had had a relationship for a long time, filed a complaint against him. He had allegedly abused her. The affair caused the senior lecturer to resign from the hospital and to request early retirement from the University. This will commence on 1st January 1998.

High salaries. Higher education pays but not always the same. A certificate of Electronics and Information Science guarantees a much higher salary than other sectors. The differences of payment in western countries are also great. The higher educated in America usually earn more than in the Netherlands.

Women's studies. So far, those who graduate in the field of women's studies have nearly always succeeded in securing a university position. This will become more difficult in the future as all positions have been filled.

No vote. Hundreds of students could not participate in the elections for the University and the Faculty Boards, as they were not registered on the list of eligible voters. The reason for this was the early closing date for the register, which meant that many were not officially enrolled.

Sit-in. More than one hundred students took over the Board's wing at the Vrije University in Amsterdam three weeks ago. They wanted to force the Board of Governors into guaranteeing democracy at the University.

Ethnic minorities. Students from ethnic minorities are unjustifiably classed as 'problem cases'. They do not take longer to complete their studies and do not stop studying prematurely any more so than their Dutch colleagues. They have more problems dealing with prejudice than with language problems; this was the result of a survey carried out in Utrecht.

Last Tuesday the results of the elections were published in the Trefcenter (photo Philip Driessen)

Faculty presents plans for drastic change of programmes Fewer teaching hours at Economics and Business Administration

Larger blocks, fewer contact hours and fewer possibilities for students to choose the subjects they want to take. The studies within the Economics Faculty will be shuffled about severely. At least, that is the suggestion of the committee approached by the Faculty Board to search for possibilities to create more depth within the study programme and at the same time relieve the task of the lecturers.

The changes concern primarily the period after first year. The eight second-year blocks will be reduced to four. Each block contains a major subject and a minor one, presented as one integrated unit and completed by a single test. The third and fourth year will be divided up into semesters. During the first half year, students will take the compulsory basic subjects belonging to that particular field. In the second semester, students will deal with their specialisation (major). In the fourth year, they may broaden their knowledge of their major subject or take up a second specialisation (minor). Students cannot choose just any minor. Some are only accessible for students who have successfully completed a particular major subject. The last half year is reserved for two subjects of one's choice and to write one's final paper. The proposals, which were submitted to the departments at the beginning of this week, have been put together by a committee chaired by the education manager. In a way, they constitute the answer to the critical notes made by the visitation committee of Economics last year around this time and their question as to the depth of the programme. The changes also have the aim of reinforcing Maas-

tricht's position against the competition and at the same time offer a solution for the increasing workload of tutors. Decreasing the number of contact hours automatically decreases the workload of tutors. After the first year, there will only be eight contact hours a week. The committee reckons that this should not cause any problems. During the study group hours, students receive sufficient input to continue by themselves. In addition,

groups can get together without a tutor and make more use of information technology (for example: electronic block books). The faculty will discuss the plans during the next few months. If they survive this process, it will not be until September 1999 that any results become apparent.

Jan Buevink

German student on the Economics Council

Maral Manouquian, a student from Germany, has been elected to sit on the Economics Faculty Council. She is at this moment the only foreign student who managed to obtain a position in one of the University or Faculty Councils. This became apparent last Tuesday when the results of the elections were published.

The number of voters was lower than last year. An absolute low was the interest among the Economics students. A mere 17% took the trouble to vote. Figures were also down for Law (30%), Medicine (30%), and Psychology (32%). In contrast with this was the high number of voters among the academic staff of the young Faculty of Psychology, where everybody

voted. As to whether Maral Manouquian will remain the only foreign student on the Council is doubtful. It looks as if Frank Eckelmans, a student from Belgium, will join her. He will most likely take over the University Council position from Christel Grimbergen. Grimbergen, who worked hard at the bottom of the list during the elections for Nesm, completely unexpectedly received one hundred and fifteen preference votes, which landed her a seat in the University Council. This former chairman of the national student union Lsvb made it known immediately that she would step down. Eckelmans appears to be the next in line, because when all other elected members have been subtracted from the list, he comes out on top.

Riki Janssen

Economics looking into the friction between Dutch and foreign students

"The attitude of foreign students is clearly different from that of a substantial number of Dutch students." Dean Prof. A. van Witteloostuijn did not beat about the bush last Tuesday during a meeting of the Faculty board. "In particular students from Germany are often offended by the laconic manner of the Dutch."

For years, it has been noted that foreign students at the Economics Faculty are more fanatic than their Dutch counterparts. Various tutors have made it clear to the Faculty Board that this occasionally causes friction between the groups. For this reason, the Board has asked the Internationalisation Committee to look into the matter. They would also like to know if foreigners score higher marks in the exams.

During the Faculty Board meeting, Prof. C. de Neubourg, chairman of the committee, said that it was quite easy to explain these differences of mentality. It is a much bigger step for foreign students to come to Maastricht to study here. They have given their choice more careful consideration, so it is logical that they are more motivated.

He believed, however, that the problems seem to occur primarily in first year. He had heard from second-year co-ordinators that the groups seemed to get on better together as the study progressed. This is not because the Dutch start to work harder, but rather that the Germans adapt to the Dutch way. "Which, in other words, means that they work less hard." (JB)

Top-quality research

About a quarter of all research schools are competing for millions of subsidies for top-quality research. The University of Maastricht, however, has fallen by the wayside. The University lost all chances after the first selection by the research organisation NWO. (HOP)

American students buy but few books, Germans complain about the price of petrol and the Spanish say that Maastricht is too expensive. Observant did a survey on foreign students and money. What did we find? Despite the fact that they can live quite well on their income, they still feel that the Dutch study financing system is better than their own.

Observant interviewed two hundred foreign students in Maastricht (about one sixth of the total) at the beginning of this month, to find out how they managed their money. The survey, which included no less than 23 nationalities, showed that the average foreign student had about 1142 guilders to spend a month. Of course not everybody has the same. The Italians are the richest, with 1336 guilders. The Spanish have about one hundred guilders less (1224), the British have yet another one hundred guilders less than that (1138) and the Germans are at the bottom (1039). With their average incomes, the foreigners have just three guilders less than the 1145 which the Dutch Ministry of Education expects Dutch students to survive on (see box). Yet nearly fifty per cent of all foreigners felt that they could spend more. A smaller group (44 per cent) felt that things were about the same. A small minority (8 per cent) felt that the Dutch students

were better off than they are.

Yet a large majority (62 percent) felt that the Dutch study financing system was better than the one in their own country. In particular the Asians and the Germans thought so. No less than three quarters of our neighbours to the East view our study financing system with envy. Nicola Moss (21) from Great Britain does not feel this way, as she receives 1100 guilders a month from her parents and nothing from the government. This also means she does not feel the pressure of having to earn the 21 credits each year. On top of this, she is completely compensated for her lecture fees, 2575 guilders, by the Informatiseringsbank for the first five years of her study. Who exactly pays that bill, she is not sure. She suspects the European Union. She is slightly jealous of the public transport pass, which enables Dutch students to travel everywhere. "It is just fantastic. Sometimes I think to myself: now that I am living in the Netherlands, it would be nice to just go up to Amsterdam." In the two and a half years that she has been studying International Business Administration here in Maastricht, she has not managed to do that yet. Like Nicola, most foreign students get money from their parents (82 per cent). One third receives a grant from his or her government, while another one third lives on savings. Jobs do not play a very important role. Only eighteen per cent comes by money in this way. Here again, there are great differences among the nationalities. Of the Germans, thirty per cent has a job, while none of the Ital-

ians work alongside their studies. This is not so strange because most of the Italians taking part in this survey are exchange students and therefore only Maastricht for a short period.

Foreign students manage quite well with the amount of money they have. "Yes, I can easily make ends meet," answered 42 per cent. "I manage," said another 42 per cent slightly less euphorically, while one fifth felt that they had not enough money. This is probably the reason why foreigners borrow so little money. Three quarters borrow no money, one fifth borrows less than half the amount and mere three per cent must repay all the money they spend in Maastricht.

The main expenditure for foreigners is the rent. Three quarters spend most of their money on rent; ten per cent spends most of their money on travel, while eight per cent prefer going out. Foreign students hardly save money at all: one fifth has nothing left at the end of the month. It is remarkable that 59 per cent spends nothing on insurance. What may seem even stranger about these university students is that one in ten spends nothing on books. And yet, there are enough English books in Maastricht to be had. Especially the Americans seem to steer well clear of the bookstores. Of the twenty taking part in the survey, seven did not spend a single guilder on books. Four in ten foreigners considered the Netherlands too expensive, nearly half felt that it was all right and 15 per cent felt that it was not expensive at all. Again we found big differences here. Compared to the United States, the Netherlands may seem cheap, but when compared to Spain it is expensive. Of the twenty-five Spaniards who answered the question, only two felt that the prices in Maastricht were all right. Nobody thought prices were low. Monica Schmalz (21) from Italy will not complain about the Maastricht prices. The International Business exchange student reckons that prices are about the same as they are in Innsbruck (Austria), where she studies. She does feel that the single room at Annadal, which costs her 555 guilders a month, is too expensive. "That's far too much. It's a horrible room, there's nothing in it and there is no privacy." She only pays three hundred guilders for a furnished room in an apartment that she shares with three others in Innsbruck. Travelling by train costs her a lot as well. She bought a travel saver pass, which enables her buy tickets at a forty per cent discount outside peak hours, although it still costs her a lot when she visits her

Dutch study financing: rapid students get a grant, slower ones must borrow

A Dutch student living away from home must live on 1145 guilders a month; next year, that will be 1160. At least, that is the amount that the Dutch Ministry of Education works with. Everybody, irrespective of their parents' income, receives 425 guilders a month. This amount is a gift, which does not have to be paid back, on condition that the student concerned studies fast enough. In first year, he or she must obtain 21 credits. The following three years of the study must be completed within five years. Students with poor parents may apply for an additional grant of 360 guilders. This will also be

changed into a loan if study progress is too slow. On top of this, each student may borrow up to a total income amount of 1145 guilders, at an interest rate of 5,7 percent. Students still living at home must survive on 825 guilders a month. They receive a basic grant of 125 guilders.

In addition to their grants, students also get a pass for unrestricted travel on public transport. At this moment in time, they may choose either a weekend pass or a weekday pass. Only students between the age of 18 and 27 may receive study financing. (JB)

Happy Holidays

Melville, *Moby Dick*, Chps. 24-31: Ahab, finding himself overwhelmed by his obsession with tracking Moby Dick, renounces the last of land's pleasures as he tosses his pipe into the sea.

Why is it that we often have to throw our pipe into the sea in order to pursue our obsessions? Being less than a week away from my annual sojourn home to icy Minnesota, it strikes me how like a pipe home can be, especially at Christmastime, and how like an obsession work can be, especially after the New Year. And how alluring each is in its proper time. Home is like a wonderful pipe, after all: a succulent tobacco of family and friends smoked slowly and with pleasure during a voluptuous vacation. For many people in Holland and the United States, Christmas is a time when the normal rules associated with personal and economic progress are suspended. At Christmastime, health becomes more a matter of enjoyment than of longevity as diets and workout schedules are abandoned with zest. (By the way, during the Holidays, there's little excuse for less than a five centimeter increase in waistline.) Financial security is thrown to the wind in a similar manner, as piles of gifts grow exponentially and personal bank accounts dive-bomb toward the red. Even mira-

cles occur at Christmastime. In America, for example, the word 'family' - for a brief but significant few days - is separated from the word 'values'. Even the most dysfunctional and disparate family comes together to share special and obscure liqueurs, light a few candles, and put on the Bing Crosby albums. Ironically, Christmas may be the closest many of us in the West ever get to a Zen-like focus on the here and now. Eventually, though, as the Christmas days so suddenly become a memory, as they do every year, the New Year rolls around. And just like the old saying that people behave decidedly differently on Monday morning than they do on Sunday morning, so the New Year is that annual equivalent of Monday morning when the pleasures of now are once again relinquished for the promise of tomorrow. Love, the hallmark of Christmas and perhaps the greatest of human faculties, is replaced by hope, the mainstay of the New Year (and also perhaps the greatest of human faculties). The annual tossing of the pipe into the sea occurs as the New Year emerges and the serenity of Christmas is left behind. With the New Year we turn once again to our obsessions. Diets are reinstated with a special vengeance to wipe out the Christmas insulation before bathing-suit weather is back. Financial goals are ambitiously projected and a new fiscal discipline emerges (at least until the Eurocard

bills from Christmas show up). Resolutions are made to go parachuting, stop smoking, and write that first novel. And, perhaps the least glamorous but most predictable part of the New Year, we go back to work. Colleagues and coffee replace family and cognac, and computer screens and telephones supplant candles and Bing Crosby. Every year, like many people, I relinquish the pressures of work gladly for the pleasures of Christmas. Like anybody else, I scratch and claw my way through December, trying to do double the normal amount of work with half the energy. Then, when the big moment comes, I fly off to North America to take midnight walks with Waldo the golden retriever on the lake's black ice, and come home to a fire and conversation in my native language. But every year, like many people, I toss the pipe into the sea with the New Year, and reassume work with a sense of enthusiasm and excitement. What is it about us that we need both pipe and obsession? And why does happiness seem to reside on the tight-rope which divides them? Let's think about it in January. In the meantime, Happy Holidays!

Noy Geerig

Italians and Norwegians survive quite well

Why Dutch study financing is better

This friend in Arnhem. Monica was not the only one to complain about the rent. A little less than half of all foreigners mentioned this item. A little more than that complained about the cost of food. A few complained specifically about the University restaurant. There are students who look at it from both sides. "Albert Heijn is expensive and Aldi is cheap," said a twenty-year-old British exchange student. The Germans have a completely different problem. Nearly one third complained about the price of petrol, ten percent complained about parking expenses.

What is expensive to one person is cheap to another. While one quarter of the students feel that the beer is too expensive (many of whom were British) one third feel that it is just fine (nearly all Scandinavians). Twenty per cent felt the cinema ticket was cheap, nine per cent is very satisfied with the price of drugs (many Americans).

Jan Buevink

Study financing keeps German students in Aachen

Twenty-four-year-old Ulli Stein has moved from the South German Baden Württemberg to Aachen in order to make it possible for her to study at the University of Maastricht. This second-year student of International Economic Studies would prefer to live in Maastricht but will stay put on the other side of the border for fear of losing her grant. The German government hands out nothing to German students taking a complete study abroad. Ulli knows of more students living in Aachen for the same reason. She knows also of others who move to Maastricht but keep a postal address on the other side of the border. "Although that is really illegal."

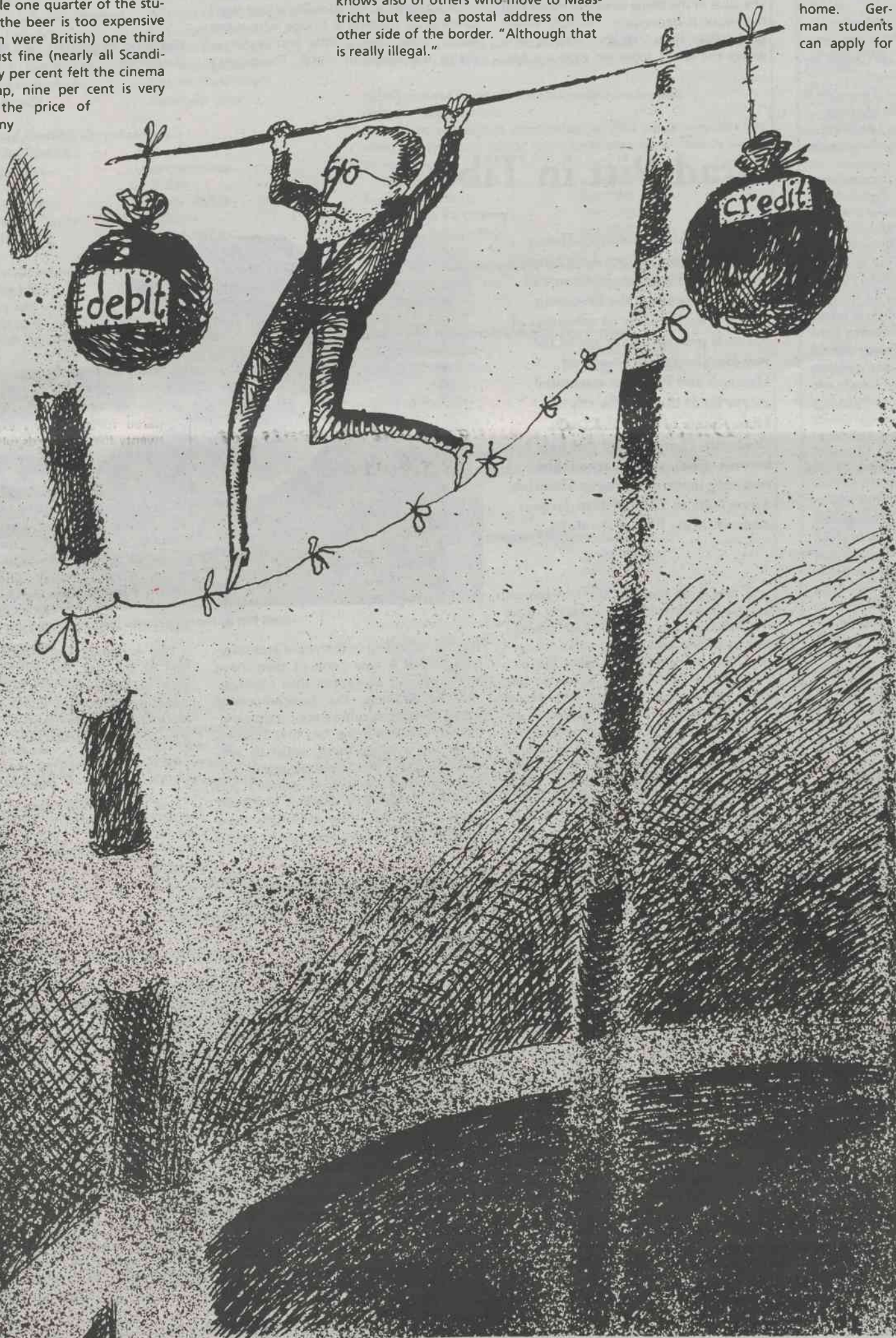
At the moment, she receives about 1000 guilders (the maximum) a month, half of which is a loan. Her husband, also an IES student, receives less. They both have jobs, as they can not live on this amount. Ulli gives talks to school children abroad wishing to come and study in Maastricht. She also teaches Mathematics to fellow students. This takes up about one day a week. As far as Ulli is concerned, there are many other situations in which German students studying abroad are discriminated against compared to their fellow-country-

men studying at home. German students can apply for a cheap season ticket for public transport in the area where they study. Ulli loses out on that, as she studies in her home town Aachen. Her husband pays a fortune on health insurance, because he is older than 25 and therefore no longer insured with his parents. If he were to study at a German University, the insurance would cost him about 100 guilders, whereas now it costs him more than twice that amount. Yet neither of them would consider studying at a German University. "We just think it is really nice here." (JB)

Spend a lot now, face huge debts later

Ola Anders Skauby (25), a Norwegian Marketing student, is one of the 'richest' foreigners in Maastricht. Among the two hundred students participating in the survey, only four had two thousand guilders or more to spend monthly: two American students and two Scandinavian students. The exchange student from Oslo, whose six months in the Netherlands comes to an end next Friday, has 2200 guilders a month to spend. A large part is spent on his digs (845). Going out comes second for him. He goes to the pub about two or three evenings a week and he eats out once or twice a week. The bulk of his money comes from the Norwegian government. Annually about 21,000 guilders, of which five thousand is a gift and the rest is a loan that must be paid back after he graduates, at an interest rate of what is now 7.5 percent. Not all Norwegians receive that much. This is only because of the extremely high lecture fees that he must pay at the private school he attends, an annual of 8000 guilders. In addition, life in Norway is very expensive. Food and drink are twice as expensive as in Maastricht. The rest is twenty per cent more expensive. He cannot survive on his grant and the loan. This is also the reason he has always had odd jobs. Ola Anders thinks that most Norwegians work about twenty hours a week alongside their studies. He reckons this is quite feasible, as exams are mainly in two periods. "It would never be possible with the Maastricht system."

Despite all his odd jobs, he thinks that by the time he graduates, he will face a debt of ninety thousand guilders. "That is not very unusual in Norway." The thought of it scares him sometimes but he is not really worried about it. "I am practically certain of a job later on." (JB)

(Illustration Toussaint Essers)

Lateral fallacy

We are forced to become Europeans. We are required to eat German veggie and Italian cheese, drink Danish milk and French wine.

Worse, even in science and education Eurarchy has set in. There were times when "Follow that cab!" signalled in movies the start of a hectic pursuit, these days in academia it is "Follow that money!" And there are Mont Blancs of ECUs in Brussels, Luxembourg and secret Swiss vaults. So - that's where you go.

Participation in European programmes creates a host of new and unexpected problems. One of them of course being language. English these days is the 'lingua franca' of science. However unfortunate that may be (we should perhaps have chosen an Inuit dialect or Esperanto, in order to prevent academic dominance of Anglos or Anglophiles, but alas, English it is), it is a reality among our scientific brethren. Or so you would have thought. There are Directorates-General within the European Commission where no single word of English is spoken, in spite of the fact that battalions of interpreters and translators work day and night to convert any expression uttered in the Eurarchic molochs into the thirteen Euro-dialects. The one DG that I'm working most with uses French. 'Health Promotion', therefore, becomes in the Bâtiment Monnet on the Plateau de Kirchberg 'Promotion de la Santé', which - in ordinary French - has more connotations with marketing and advertising than with the English advancement of well-being.

Anyway! We're following the buck, so we don't care, as long as the monies keep pouring in.

Another issue in these Euro-programmes is that you'll have to work with people coming from entirely different traditions.

I am currently involved in a project where teams of researchers visit a number of European cities. We're interviewing politicians, bureaucrats, community leaders and local activists to uncover innovations in urban policy-making. Fascinating, though extremely tiring, work. Each team is composed of Maastricht staff and two people from a highly regarded British academic institution. One of these is the project leader, the other a research assistant. Whereas the leader's IQ more or less equals her shoe size, the assistant is an extremely bright (and beautiful!) young woman. During the interviews, however, she is not expected to utter a single word. She's subordinate, you understand...?

So - once in a while I find her in some corridor of a City Hall, flooded by nausea because of all the unthinkable nonsense her boss is getting out of her throat. Unfortunately she's not the only one noticing the incompetence of her superior - although my Italian is not fluent, I could hear the Paduense whispering last week over dinner 'Is that woman real? She doesn't understand a single bit of what we're telling her...!'

My professional pride could not take it any longer. Although we had agreed earlier that we were not to use one single Theory of Everything (the Brits were to do their thing, we ours), I started questioning her scientific approach. An incredible row followed:

E: "So, ah, I was wondering where you want to go with your questions."

B: "Yes, we want to uncover an emerging social networking reality."

"Which might be?"

"Well, you know..."

"No, I don't. What kind of theory are you using? Which model?"

"A THEORY? A MODEL??? What kind of a scientist are you!? That sort of stuff is outdated, don't you know? How can you discover emerging patterns when you're using that bullshit?"

"Bullshit? Listen, you witch, on the basis of large quantities of earlier work we've identified factors determining the innovative power of policy development. These are in line with the work of leading academics, and we're using that bullshit in order to find some explanations on the feasibility of what these people are doing. Comprendre?"

"Oh, come off it! In our School we've left that fucking positivist shit behind us. We're totally into lateral thinking!"

"And what is that? Random, chaotic, unordered blabla. Listen here, even Chaos Theory still is a theory."

"But lateral!"

"And that gives you an excuse just to blurt out anything, offending respondents with your apparent ignorance?"

The assistant left. I heard her throwing up in the corridor.

Eve

"Blue Amps" first CD

Guitar rock with passion

Stylish guitar rock is a perfect description of the music played by the Limburg group *Blue Amps*. Although *Gambling* was the first CD of this amateur band, the music sounds surprisingly professional. Much of the music on guitar reminds one of R.E.M. or U2's earlier work and yet it still sounds original. Part-singing, frequently used by *Blue Amps*, is very unusual for this genre.

The present foursome has played together since 1995. *Blue Amps* was preceded by *Free Dinner*, of which two members are also included in the present set-up. The *Blue* in the name does not mean that the music is depressing. "Mellow would be a better term," reckons Habets, who writes the songs together with the bass

player. "There is nothing special about that," he says. "Everyday life is our inspiration for the songs." The undertone in songs like *Justice will be done* or *Thunder* sways more towards passion rather than romance, which seems more suitable for this guitar music.

Habets has no musical heroes. "It has been said that we resemble R.E.M., although I do not see the resemblance myself. We do try to create commercial music." They admit that some sounds may therefore sound familiar. But within *Blue Amps'* guitar rock, a genre that is in itself a cliché, the riffs sound superb.

All the songs contain a basic solid drum rhythm, led by a sturdy bass. The guitar melodies blend in well with this base, making it sound a compact unit. Fortunately, the band occasionally allows itself to deviate, forming a bridge where the guitar frees itself a little and leans towards the sound of metal. The singer's

voice makes its way quite easily along the instrumental path. On the whole there is not much variation, but because the music is so well put together, this does not seem to matter.

The band recorded this first CD themselves, with a view to gigs. So far, *Blue Amps* could be seen in bars and at festivals such as *Palmpop* in Eys. *Gambling* has been well received by a couple of local radio stations, which resulted in a few interviews for the band. In the meantime, there is enough material to start new recordings. They have not found a record company yet, but *Blue Amps* is planning to have its second CD completed by the end of 1998.

Lotte Asveld

Gambling: 25 guilders, Free Record Shop at the station

Brad Pitt in Tibet

In 1939, Austrian Heinrich Harrer and his teammate Peter Aufschnaiter left for the Himalayas in a renewed attempt to conquer the mountain range. It had become an adventure of national prestige on the eve of the war. But the English captured Heinrich and Peter. An attempted escape lands them in the city of Lhasa, home to the Dalai Lama. Gradually, Heinrich and this holy boy become closer, the boy seemingly inspiring inner cleansing in Heinrich. *Seven years in Tibet* by Jean-Jacques Annaud, is the film of the story.

★★

And that is all there is: the film has no depth. Especially for this occasion, Brad Pitt has, if that is possible, even blonder hair and bluer eyes, yet he does not succeed in convincingly portraying the picture of the Austrian. He does not get much further than his usual trick: being the untameable, cheeky, but ever so charming hero. He survives wild landslides, builds a cinema in Lhasa, measures the city, repairs fountains, radios and cars, explains the world to the Dalai Lama, does not shy away from some physical violence and suffers from fear of commitment.

Brad Pitt as HeinrichHarrer (photo R.C.V. Film Distribution)

The film is riddled with themes and storylines, which is why none of them have any depth, let alone that they could excite. In addition, the (over)abundant scenes of Tibetan culture are condescending. An example is the fact that Tibetans never kill a living thing, which is why they try to save all the worms during construction work. It is as if Annaud was thinking, "these silly Tibetans and their pathetic culture." "The prevailing news in *Seven years in Tibet* seems to be that it

is very windy in Lhasa," was the conclusion of the NRC Handelsblad. One also gets the impression that Heinrich's inner cleansing is brought about by the fresh mountain air rather than by inner struggle, reckons the Volkskrant

Marjan van den Berg

'Seven years in Tibet' daily in Pathé, Maas-tricht

'Love! Valour! Compassion!' is hardly exciting

A secluded rural villa in the American countryside is the setting for *Love! Valour! Compassion!*. Gregory is the host who invites his friends there: eight very different homosexual men. They are in search of love, courage and pity among themselves.

★★

The film sketches the portraits of the eight men, all of them dealing with their own problems. Gregory wrestles with getting older. Once a renowned ballet dancer, but now, as a guest sneakily read in Gregory's diary, everything hurts. He is devoted to his younger but blind lover Bobby. Sadly, Bobby cannot resist the moves made on him by the Latin-American Adonis dancer, Ramon, who only

came along as John's bit on the side. John, an arrogant Englishman, is not much liked by the others and does not know how to change this. His twin brother and his complete opposite, James comes along against his wishes to breathe in some good clean air. He is suffering from aids but finds a new partner in the last few weeks of his life, the extravagant and very poofy Buzz, who is also suffering from aids. Furthermore, there is the dozy couple who have been together for the past fourteen years, an example of the ideal but very boring relationship.

Not much happens in the film. Conversations based on the subjects such as aids, loneliness, love and above all mortality are well put together and one can laugh about the strange Buzz and cry about the dying James or the lonely John. These

people are portrayed carefully and with love.

Love! Valour! Compassion! is based on a play of the same name which was directed by Joe Mantello and was a huge success on Broadway. Mantello made good use of this fame by filming the piece and so making his debut as film director. He might as well not have bothered, reckoned the Volkskrant and the Limburgs Dagblad. The former felt that, besides a beautiful house, there was not much to be said. "It is quite clear that the storyline has been fabricated." The latter said of *Love! Valour! Compassion!* "with its all-you-need-is-love message it is hardly and exciting cinema version of a play".

Judith Maa5

De EO geeft het niet op

Peter Scheele presenteert alternatief voor Darwins evolutietheorie

Veel inleiding heeft Peter Scheele, bekend als programmamaker van de Evangelische Omroep, niet nodig. "Dus Peter, kom maar naar beneden..." "En sla je slag!", maakt de volle collegezaal gretig af. Scheele was afgelopen donderdag op uitnodiging van *Ichtus* in Maastricht om een lezing te geven over zijn boek *Degeneratie of Evolutie*. Daarin poogt hij af te rekenen met de evolutietheorie van Darwin, die volgens hem de basis van het Westerse atheïsme vormt. Evolutie is slechts een goddeloze variatie op 'stil maar, wacht maar, alles wordt nieuw'.

Jarenlang kregen creationisten, die geloven dat de wereld ontstaan is zoals in Genesis beschreven staat, als verwijt te horen dat hun theorie niet op een wetenschappelijke basis stoelt. "Nu is er dan eindelijk een wetenschappelijk alternatief", juicht Scheele, staande voor een kleurrijk scherm, waarop in simpele sym-

booltjes en overzichtelijke schema's de boel duidelijk gemaakt moet worden. Zijn alternatief, de degeneratietheorie, gaat ervan uit dat genengroei onmogelijk is. Sinds het ontstaan van de wereld is er alleen maar genetisch materiaal verloren gegaan. Ijsberen zijn niet wit omdat ze zo minder opvallen in de sneeuw, maar omdat ze hun "pigmentgenen" zijn kwijtgeraakt. Eiwitten zijn veel te complex om te kunnen evolueren, legt hij met een ingewikkelde berekening uit. De kans dat er een nuttig eiwit uit de Darwiniaanse oersoep is ontstaan, wat het begin van leven zou zijn, is nihil. Het is ook nooit wetenschappelijk aangetoond dat een gen is geëvolueerd tot een complexer gen. De bewijzen, die tot nu toe hiervoor zijn aangevoerd, tonen in feite het omgekeerde aan. De niet-vliegende aalscholversoort op de Galapagoseilanden bijvoorbeeld, heeft zich niet door natuur-

lijke selectie tot een hogere soort ontwikkeld, maar heeft juist genetisch materiaal verloren. "Maar heeft die aalscholver dan ook minder genen?", vraagt iemand uit de zaal. Scheele had ze nooit geteld, moest hij toegeven, maar waarschijnlijk zou die inderdaad minder functionele genen bezitten dan zijn vliegende familie. Degeneratie dus.

In den beginne waren er, aldus Scheele, een aantal moedertypes, zoals de katachtigen en de vogel. We kunnen alleen maar gissen hoe deze ontstaan zijn, dat is niet meer te achterhalen. Hieruit zijn de soorten zoals we ze nu kennen, voortgekomen. Deze oersoorten waren genetisch perfect, erfelijke ziekten en afwijkingen zijn later door degeneratie ontstaan. Als dit een doorgaand proces is, lijkt het er niet best uit te zien voor de wereld. Maar dat valt gelukkig mee: slechts 99,9 procent van de mutaties leveren een degeneratie op. In de andere gevallen verandert het genetisch

materiaal zonder dat er belangrijke functies verloren gaan. Aangezien er slechts één mutatie per generatie mogelijk is, kunnen we nog een hele tijd voort op deze planeet. De mens is overigens een verhaal apart: omdat hij genetisch niet zo gek veel van andere dieren verschilt, is het onaannemelijk te denken dat de menselijke geest ook genetisch bepaald is. De geest is van een andere substantie en niet aan degeneratie onderhevig. Het is een wetenschappelijke theorie, benadrukt Scheele een aantal keer, en dus is ze falsifieerbaar. Alle kritiek is daarom welkom. Op Internet is een speciale site geopend, waar alles over degeneratie te lezen valt en waar ook ruimte is om te reageren.

Judith Maas

<http://www.peter-insite.nl>; doorklikken naar *Degeneratie*
Peter Scheele; 'Degeneratie of Evolutie' fl.37,50

'La maman Africain' centraal op Afrikadag in Theater aan het Vrijthof

"De mannen in Afrika hebben er een potje van gemaakt"

In welke woestijn leven de bosjesmannen? Wat is hallo in het Swahili? Eefke Schramade, tweedejaars rechten en bestuurslid van studievereniging Rechtstreeks, schudt de antwoorden op deze Triviant-vragen moeiteloos uit haar mouw. En zegt zonder diep na te hoeven denken: 'Kalahari' en 'ndijo'.

Geen wonder dat ze dit weet, want ze heeft de vragen van dit Afrika-triviant zelf bedacht. Samen met haar verenigingsgenoten en de studenten van SIB, de 'studentenvereniging internationale betrekkingen'. Speciaal voor de Afrikadag die het COS (Centrum voor Ontwikkelingssamenwerking) en de NOVIB zaterdag in het Theater aan het Vrijthof organiseerden. De reden: 10 december was het de dag van de mensenrechten.

Wie de 'special edition' van het bekende Triviantspel wilde spelen moest zaterdagmiddag goed zoeken tussen de kraampjes die van de etages van de schouwburg een bontgekleurd doolhof maken. Koffertjes van platgeslagen colablikjes liggen naast traditionele maskers en djembé's. Het geurt er naar Ethiopisch brood met vanillesuiker, wierook en koffie.

Hier wordt het standaardbeeld van Afrika weerlegt, vindt Nicolien Bredenoord. De studente internationale economie, was ooit zelf op dit continent: ze plantte in haar vakantie vrijwillig boompjes in Ghana. Nicolien: "Veel mensen denken dat er in Afrika alleen maar oorlog en honger is. En dat de mensen ongelukkig zijn en in hutjes wonen. Maar de Afrikanen maken mooie muziek, ze hebben een rijke cultuur en je hebt er ook gewoon huizen en een MacDonalds!"

In de foyer mengt het getrommel van djembé-cursisten zich met de klanken van een snaarinstrument en een xylofoonachtig instrument. Op een kleine verhoging zitten twee mannen. Over hun spijkerbroek en T-shirt dragen ze lange jurken, de traditionele kleding van Guinee. De sportschoenen van Cissoko Mhemed tikken het onregelmatige ritme mee, terwijl hij de ballofoon bespeelt. Naast hem bespeelt Lansana Camara de tweeëntwintig snaren van de kora, een Westafrikaans instrument met als klankkast een met geitenvel bespannen grote kalebas. Camara zingt de verhalen van zijn streek. Alleen een nieuwsgierig jochie, dat waarschijnlijk het kralenrijgen en maskersmaken beu is, blijft luisteren. Nee, om te swingen moet je echt naar

"Afrika is niet alleen maar oorlog en honger" (foto Philip Driessen)

het souterrain. Daar speelt de Soedanees muziekgroep Samar. Voor het podium wordt heupwiegend gedanst door alternatief ogende veertigers. De blanke dansers worden van vanachter de kraampjes gadeslagen door vier westers geklede Zaïrese vrouwen, die wat besmuikt lachen om de primitieve dansimprovisaties van de Limbo's. Het enthousiasme van de dansers valt echter in het niet bij dat van de presentatrice van de modeshow. Ze giechelt haar teksten, maakt onverstaanbare grappen en vertelt ondertussen over de nieuwste mode in Kongo. Mode voor *la maman Africain*. De ene bloemenjurk na de ander dertelt over het podium.

De omslagdoek wordt 'heel gemakkelijk' (aldus de presentatrice) maar voor een leek op onnavolgbare wijze in enkele seconden frivoel om het hoofd geknoopt.

Niet alleen tijdens de modeshow was er speciaal aandacht voor *la maman Africain*. De gehele dag worden er mensenrechten-specialisten door een journalistenpanel ondervraagd over de rechten van de vrouw in Afrika. Advocate Pauline Nyamweya was speciaal uit Kenya gekomen om te vertellen over de proefprocessen die zij voert om vrouwen dezelfde rechten te geven als mannen. Cws- en rechtenstudente Irene ter Borg zit op een bankje met haar te praten. Vrouwen zijn belangrijk voor Afrika, daarvoor zijn ze het beiden eens. Wijzend naar

de Nigeriaanse marktvrouw voor haar, die bordjes volschept met dodo (gebakken banaan) en in een draagdoek haar zoontje draagt, zegt Irene: "Afrikaanse vrouwen zorgen voor de kinderen, doen het huishouden en staan op de markt. Vrouwen hebben meer verantwoordelijkheidsgevoel. Maar ze hebben in Afrika niet dezelfde rechten als mannen. De mannen hebben er een potje van gemaakt. Het zou beter zijn voor Afrika als vrouwen er meer voor het zeggen zouden krijgen."

Tineke Oosterloo

Opera *Il Trovatore* wint cultuurprijs

De Nederlands Vlaamse Opera heeft voor de opera *Il Trovatore* de Juliana-Boudewijnprijs gekregen vanwege "grensoverschrijdende culturele activiteiten". De gemeente Maastricht reikt deze cultuurprijs uit aan een instelling of vereniging die zich op hoog niveau inzetten voor nauwere culturele betrekkingen tussen Nederland en België. De voormalige gemeente Heer stelde in 1959 de prijs in, toen de twee vorsten daar samen de

verzetsstrijders uit de oorlog herdachten. De NVO heeft een door Desirée Tonnaer ontworpen plastiek gekregen, waarin de logo's van de gemeentes Maastricht en Heer op een schijf te zien zijn, met daarop de figuren van Boudewijn en Juliana. Dit theaterseizoen trok de NVO met *Il Trovatore* door Nederlands en Belgisch Limburg en leverde hiermee een fundamentele bijdrage aan het cultureel samengaan van beide provincies, aldus het juryrapport. *Il Trovatore* is een van de bekendste opera's

van Verdi en speelt zich af in het Spanje van de vijftiende eeuw. Marjan Melkert, faculteitsmedewerkster van cultuur- en wetenschapsstudies, heeft het decor ontworpen. Op 18 januari wordt er een extra voorstelling gegeven in het Theater aan het Vrijthof. Via de Uitbalie kunnen kaarten besteld worden.

Judith Maas

Boeke-worm

Wat hebben respectabele mensen als Jop Cohen, Arnie, Jeroen Krebee, Frits Barent, Winy Sorgdraager, Jan Rot, en natuurlijk Hans 'Kopje koffie?' van Wilgenburg, met elkaar gemeen?

Dat er een WC naar ze vernoemt is in Joops Showbiz World?

Four!

Het zijn allemaal deelnemers aan het nationaal diktee. Het Jaarlijks door de Volkskramp en Fielip Vreeriks georganiseerde spellingsritueel.

Zelf voel ik nooit de behoefte om me te doen. Ik vind het oneerlijk dat je er geen computer met spellingscorrector mag gebruiken. Toch is spellen is altijd een hobby van mij geweest. Iederre keer als ik een woort schrijf bedenk ik opnieuw hoe het er uit moet zien. Mij bevalt dat prima, maar op school wert dat als een probleem beschouwt. Daar zag men liever dat ik precies de zelfde spelling hanteerde als de rest van mijn klasgenootjes. Omdat dat niet lukte ben ik toen dislecties verklaart.

Wat dat precies is, dislectie, weet niemand. Over het algemeen nemen artsen en psychologen aan dat het iets met de taal functie in onze hersenen temaken heeft. Echt veel verder lijken ze niet te komen. Dat licht misschien ook aan de diversiteit in de dislectische populariteit. De één zweert in drie maanden door flitsbakjes te zijn genezen, de ander weet te vertellen dat een brillette met vensterglas alles oplost en een derde heeft nooit leren lezen maar kan schrijven als de beste. Zelf heb ik van alles geprobeert om mij aan de gelijkgeschrijvende te conformeren, helaas zonder resultaat.

Opzich is het wel fijn om dislecties te zijn. Je hoeft niet meer, zoals vroeger, te zeggen dat je een beetje dommer bent dan de rest. Al zijn er natuurlijk nog genoeg mensen die dat stiekem blijven denken. En wie weet hebben ze daar ook wel een beetje gelijk in. Je leest als woordblinde in iedergeval de gekste dingen, en vaak ontdek je verbanden die voor anderen verborgen blijven. Zoals bijvoorbeeld in het woord: Pubertijd.

Nadeel is natuurlijk wel dat je nooit instaat zult zijn om een woord als 'Przewalskipaard' in een keer goed te schrijven. Maar ik kan u verzekeren, daar wen je aan.

Omdat de tijdgeest nu eenmaal op de hand van de 'gelijkspellenden' is, pas ik mij keurig aan. Zo verdwijnen met behulp van mijn computer, en de redactie van dit blad, de meeste spelfouten keurig uit mijn stukjes. Alleen vandaag heb ik daarop een uitzondering gemaakt. En zeg nu zelf, eigenlijk wordt het er alleen maar leuker op.

Toch zijn er nog een boel mensen die maar netjes kunnen leven met andersschrijvenden. Daarom wil ik, om het begrip voor dislectie te bevorderen, plijgen voor een 'Nationaal Paralympisch Dikte': Een Leesblinde presentator, die liefst stotterend, een verhaaltje probeert voor te lezen aan een zaal vol doven, zwakzinnigen en dislectie. Ik beloof u alvast, dat wordt veel leuker dan een avondje Fielip Vreeriks.

Simon

Maria, Jozef en hun eerstgeborene wachtend op het hoge bezoek (foto Philip Driessen)

En zó geschiedde het

(1) Het waren vier koningen: drie wijzen en een Nederlander. Ze hadden ieder hun eigen koninkrijk, maar kwamen tezamen om af te spreken dat ze één leger, één munt en één grens zouden nemen. En de ene wijze sprak tot de ander: de schatkist is van mij. En de andere wijze wierp tegen: maar dan wordt de rentmeester van mij. De derde wijze tenslotte nam zijn zwaard en doorkliefde de vergadertafel en riep: als gij de buit verdeelt, dan wens ik er niet aan bij te dragen!

BERICHT UIT MAASTRICHT

(2) En zo geschiedde het dat de Duitse koning de schatkist kreeg, de Franse koning de rentmeester mocht leveren en de Britse koning niet mee hoefde te doen. De Nederlandse koning bleef achter met lege handen. Hij schraapte zijn keel, de eerste keer zacht, de tweede keer luid. Toen hij zijn keel voor de derde maal schraapte, nu met harde tonen, keken de drie andere koningen verschrikt om. Zij hadden hem tot dan toe niet opgemerkt!

(3) De Nederlandse koning beklagde zich over het verleden, dat de drie andere koningen hem nooit hadden laten delen in hun gezag. En hij had nog wel zo zijn best gedaan om op de anderen te gelijken. Tot de Engelse koning sprak hij: ik heb mijn taal aangepast aan de uwe. In mijn land wordt enkel nog Engels gesproken! Maar de Engelse koning lachte hem uit en sprak: gij zijt een worm, dat gij u te goed doet aan de vruchten van een ander. En wormen snijden wij uit onze appelen.

De Nederlandse koning richtte zich nu tot de Franse koning en sprak: in mijn stad Maastricht doen we altijd alsof we Fransen zijn. Onze pottenbakkerstraat noemen wij de Avenue Céramique en het fietspad langs de Maas de Rive Gauche. Maar de Franse koning hoonde hem weg en sprak: uw Koninkrijk is één grote leugen. Miljoenen uwer landgenoten bezetten ieder jaar mijn land en u doet er niets aan.

Nu richtte de Nederlandse koning zich tenslotte tot de Duitse koning en sprak bewogen: zijt gij dan vergeten hoe gastvrij ik u toegang bood tot mijn land, vijftig jaar geleden? Zijt gij dan vergeten hoe ik u geholpen heb om de Joden uit Europa te jagen? De Duitse koning was nu zeer verbolgen. Hij sprak: uw Koninkrijk had hen met rust moeten laten, gelijk mijn Koninkrijk na den oorlog deed. Daarentegen dobbelde uw rentmeesters twintig jaren later nog om de Joodse bezittingen! Ik ben woedend!¹

(4) Terwijl de vier zo voortkibbelden en de Nederlandse koning nadacht over wat hij toch fout had gedaan (hij zette toch ook Ciliciërs het land uit! En in zijn stad Maastricht verbrandde de universiteit toch ook onwelgevallige pamfletten! Hoe kon het toch zijn dat de Duitse Koning daar geen waardering voor had?) bracht een lakei een brief binnen. Het was een uitnodiging van Maria en Jozef. De verlosser was geboren en de vier koningen werden op kraamvisite gevraagd. Ze hoefden de ster maar te volgen.

(5) De vier koningen (drie wijzen en een Nederlander) waren bijeen te Brussel, op gelijke afstand van hun Koninkrijken. Het was bijna Kerstmis, en het sneeuwde. De Nederlandse koning zag de ster het eerst en riep: volg mij! Maar de andere drie riepen hem een halt toe en spraken: zouden wij niet een geschenk voor de pasgeborene mede nemen? De Nederlandse koning voelde daar weinig voor, maar legde zich neer bij de wens van de anderen.

(6) En zo geschiedde het dat de Engelse koning naar Londen ging. Hij kocht er een trifle pudding, een wollen sjaal en een knickerbocker voor de kleine Messias. De Franse koning hoefde niet ver: in Luik spraken ze zijn taal en zijn residentie was er prachtig nagemaakt als Kerstversiering. Hij kocht voor

Maria's eerstgeborene op de markt een Hervese kaas, een gebraden kip en een schietgeweer. De Duitse koning reisde naar de kerstmarkt van Aken en keerde terug met een gekruide worst die ellenlang was.²

(7) De Nederlandse koning ging naar Maastricht, want daar was ook een Kerstmarkt, zo hadden zijn dienaren hem verteld. Maar wat hij daar aantrof baarde hem grote schrik. De huisjes waren klein en de koopmannen boden kapotte waren aan. De kleding vertoonde gaten en de sieraden waren gebroken. De sneeuw was over gegaan in regen van betekenis, en er waren geen bezoekers. De meeste koopmannen sliepen en waren dronken van de warme wijn. De koning sprak tot zijn lakei: reis naar de hoofdstad, en ziet of ge daar een geschenk kunt bekomen. Keert terug voor de dageraad, opdat wij ons bij de andere koningen in Brussel voegen.

(8) En zo geschiedde het dat de lakei terugkeerde in Maastricht met een prachtige, zilveren Menora. De koning schrok en sprak: wat heeft dat gekost? De lakei antwoordde: slechts een gering bedrag sire, ik heb het kunnen kopen van een oude rentmeester die twee decaden geleden op uw thesaurie heeft gewerkt. Hij heeft de kandelaar toentertijd gewonnen bij een loterij.

(9) De drie andere koningen bezagen de Menora met afgunst en bespraken een list waarmee ze de Nederlandse koning op weg naar Bethlehem konden laten verdwalen. Eenmaal in Palestina aangekomen gaven zij hun paarden de sporen. De ros van de Nederlandse koning, bijna bezwijkend onder het gewicht van de Menora, kon de andere drie niet behouden. Uiteindelijk raakte de koning zelfs het geurspoor van de Hervese kaas kwijt.

(10) En zo geschiedde het dat de Nederlandse koning onderdak zocht in een kleine stad aan de Dode Zee. De armoede trof hem diep. De mensen gingen in grijze stoffen gekleed en nergens blonk een armband of oorbel. De grote zilveren zevenarmige kandelaar trok veel aandacht en weldra was er een grote massa op de been om het kunstwerk te aanschouwen. Ouderen wisten te vertellen dat toen zij nog in Europa woonden, sieraden als deze Menora in hun bezit waren. Zij spraken vol haat over de Nederlandse koning, die hen in het verderf had gedreven en had toegezien hoe hun bezittingen werden verloot. Zij herkenden de Nederlandse koning echter niet, omdat zij deze nimmer in levenden tijve hadden aanschouwd. Het volk vroeg hem om de Menora te verkopen, maar de koning weigerde beslissen. Eerst toen de massa het tienvoudige bedrag bijeen had verzameld van wat zijn lakei ervoor had betaald, stemde hij in met de verkoop.

(11) En zo geschiedde het dat de Nederlandse koning een paleis kocht aan de Dode Zee, waar hij omringd door vele bedienden zijn dagen doorbracht aan het strand. Hij liet scheepsladingen voedsel uit zijn koninkrijk komen: moes van appelen, knollen die in de bodem groeiden en kleine, ronde, groene vruchtjes. Het plaatselijke voedsel kon hem niet bekoren.

(12) En zo geschiedde het dat drie wijzen een armoedige stal in Bethlehem bereikten, alwaar zij de Messias met geschenken overlaadden. In het bijzonder de pudding en het schietgeweer konden de kleine heilige bekoren. Jozef ontfermde zich over de kaas en de worst en Maria was bijzonder ingenomen met de wollen sjaal, want zij had het inmiddels koud gekregen. De drie koningen werden gezegend en uitverkoren om hun volkeren nog lange tijd te laten zegevieren in Europa.

Wim Ortjens

¹ Ich bin wütend, stond op de honderden briefkaarten die de Nederlandse koning later ontving.

² Sommige bronnen spreken van drie, andere van vier el.